

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

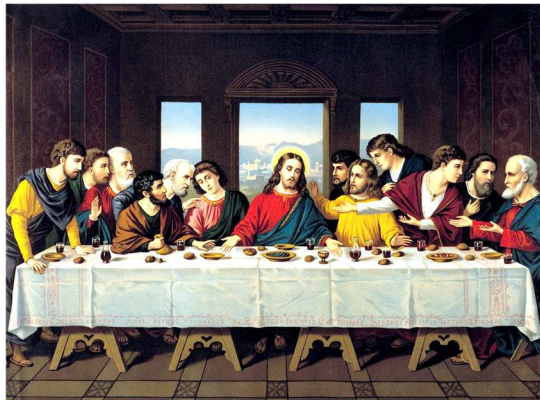
Číslo 6/2022

Červen 2022

Jak se měnila forma mše svaté

V průběhu staletí procházela forma mše svaté vícero změnami. Církev však až dodnes pokračuje ve slavení Eucharistie s tou jistou základní strukturou jako při Poslední večeři.

Dějiny mše svaté začínají Poslední večeří. Svátost těla a krve Páně byla ustanovena v rámci velikonoční hostiny. A tento rámec hostiny je také první formou

mše svaté. Tak ji slavili apoštolové v prvním století. Podle mnoha liturgů se skládala Poslední večeře z následujících úkonů: Kristovo slovo, proměnění chleba a jeho rozdělení, hostina, proměnění vína a rozdělení z jednoho kalicha (nejdříve třetí kalich židovské polořituální hostiny), hymny a chvalo-zpěvy. Můžeme říci, že od chvíle ustavení Eucharistie při

Poslední večeři až po naše dny Církev pokračuje ve slavení Eucharistie všude se stejnou základní strukturou. Je však samozřejmé, že v průběhu dějin a jednotlivých kultur se některé části mše svaté upravovaly, zanikly či se opět obnovily.

Například při poslední liturgické obnově po Druhém vatikánském koncilu je třeba pokládat za největší novost obnovu eucharistické modlitby, která se obo-

hatila o množství prefací a k jediné dosavadní eucharistické modlitbě – římskému kánonu, se dodnes přidalo dalších 9 nových eucharistických modliteb. Také se obnovila homilie, společné modlitby věřících a úkon kajcností. Obnoven byl i Lekcionář, v neděli a ve sváteční dny se zavedla tři biblická čtení. Pro lepší pochopení textů byl znovu zaveden responsoriový žalm (mezispěv).

Bohoslužby prvních křesťanů

Většina z nás zná současnou formu mše svaté. Ale jak její slavení prožívali první křesťané? Svatý Pavel v Prvním listu Korint'ánům píše, že Eucharistie se v některých obcích slavila ve spojení s hostinou a profánní jídlo oddělovalo přijetí slavnostních způsob (srov. 1 Kor 11,17-34). Mše svaté se tedy spojovaly s agapé, takzvanými hody lásky. Byla to hostina, na kterou bohatší křesťané přinášeli jídlo a nápoje i pro chudé. Později se na těchto hostinách vyskytly i nepřístojnosti (srov. 1 Kor 17-22), a proto byly postupně na konci 1. století odděleny od Eucharistie. A to z disciplinárních a technických důvodů. Agapé spojené s bohoslužbou slova se konalo v kostelech v sobotu večer před nedělní mší svatou. V této podobě zaniklo v 5. století.

V 1. století a na začátku 2. století se pod vlivem zduchovnění kultu eucharistická slavnost stala shromážděním a už neměla podobu hostiny. Z jídelny zmizely stoly, kromě jednoho, u kterého představený bohoslužebného shromáždění přednášel díky nad chlebem a vínem. Tato eucharistická modlitba je stále ohniskem a vrcholem mše svaté a dává jí pojmenování. Na začátku 2. století se eucharistická slavnost přeložila na ráno a spojila se s bohoslužbou slova. Ráz shromáždění se tím zvýraznil. Božím slovem a modlitbou se věřící vzdělávali a připravovali na bohoslužbu oběti.

Spisy svatých Justina a Hypolita

To, jak vypadala liturgie ve 2. století, máme zachycené ve spisech svatých Justina a Hypolita. Liturgie se dělila na bohoslužbu slova a bohoslužbu oběti. Bohoslužba slova se skládala ze čtení Starého zákona, čtení evangelia, kázání představených, modlitby věřících a z polibku pokoje. Bohoslužba oběti začínala přípravou darů a kolektou věřících. Věřící donesli chléb a víno, tyto dary však k oběti přinesl jáhen sám. Kromě chleba a vína věřící přinášeli také dary pro nemocné, vdovy a sirotky. Následovala eucharistická modlitba, dialog v dnešní podobě, teologická část, chvála Stvořiteli a Vykupiteli, zpráva o ustanovení Večeře Páně, anamnéze, epikléze, doxologie a závěrečné amen. Přijímání podávali jáhni, věřící zůstávali na svých místech. Teprve v Hypolitových spisech

čteme, že lidé přistupovali k přijímání v průvodu, a přitom zpívali děkovný chvalozpěv. Po přijímání představený požehnal lid a jáhen ho propustil.

Slavení pouze v latině

Jednotlivé typy mše svaté se ustálily asi v 5. až 6. století. Od té doby se východní a západní obřady vyvíjely samostatně. Římská liturgie dostala svou podobu do začátku 7. století a podstatné rysy, které jí vtiskl zvláště papež svatý Řehoř Veliký, jí zůstaly. Mše svatá se začala sloužit jen v latině, a tak přestala být vlastnictvím všeho věřícího lidu. Kolem roku 1000 bylo v zaalpských zemích už jen málo těch, kteří rozuměli latinsky. Zatímco ve staré Církvi se slavení bohoslužby účastnili všichni přítomní, protože všemu rozuměli, ve středověku to už tak nebylo. Slověům mešního obřadu rozuměl pouze biskup a jeho asistence. Pro většinu ostatních v kostele se z ní stalo něco tajemného. Někteří středověcí liturgové právě tuto tajuplnost považovali za přednost.

Ještě před koncem prvního tisíciletí došlo k další změně, která měla dalekosáhlé následky. Oltář přestal být stolem obráceným k věřícím a přisunul se ke stěně. Začali se na něm budovat nástavce s obrazy a se sochami. Toto se vyvíjelo několik století. Svým dílem to však přispělo k tomu, že kněz se obrátil k věřícímu lidu zády. Vlastní mše svatá už neuspokojovala zbožné duše, dala jim málo možností na porozumění a spoluúčast. Začalo se používat mnoho různých soukromých mimoliturgických pobožností, z nichž některé byly dokonce protiliturgické. I ve středověku se rozšířilo množství soukromých modliteb, které se staly součástí mešního řádu. Skoro každá diecéze měla svůj misál odlišný od misálů sousední diecéze.

Změny po Tridentuském koncilu

Můžeme říci, že byly to dva velké koncily, které přinesly největší liturgické reformy ve slavení mše svaté. Prvním byl Tridentuský koncil (1545-1563) a druhým – o 400 let později – Druhý vatikánský koncil (1962-1965). Neradostný stav liturgie koncem středověku byl předmětem kritiky. Vynikající znalci minulosti se snažili obnovit původní tvar obřadů mše svaté. Tridentuský

koncil přesně vymezil katolickou nauku o mši svaté. Na koncilu však nebyl čas provést vlastní reformu mešního řádu. Tímto úkolem byl pověřen Apoštolský stolec, který měl vydat příslušné dekrety. Jelikož už v předkoncilní době byl shromážděn dostatek materiálu a v činnosti byly i některé komise, mohl papež Pius V. již v roce 1570 vydat bulu *Quo primum*, kterou zveřejnil nový Tridentický misál. Hlavní změnou oproti minulosti bylo, že strážci správnosti liturgických knih už nebyli biskupové, ale Apoštolský stolec, případně nově založená Kongregace obřadů.

V dobách, kdy byla zpochybňována katolická víra o obětní povaze mše svaté, o služebním kněžství, o skutečné a trvalé přítomnosti Krista pod eucharistickými způsoby, papeži Piovi V. především záleželo na tom, aby zachoval tehdejší tradici, která byla neprávem napadaná. Proto v posvátných obřadech zavedl jen nepatrné změny. Misál z roku 1570 se jen málo lišil od prvního vůbec kdy vytištěného misálu z roku 1474. Ten zase věrně reprodukoval misál z dob papeže Inocence III.

Tridentický koncil se nepochybně zasloužil o vyjasnění pojmů, které se týkají mše svaté. Náročnější už to bylo s tím, že obřady mše svaté byly sevřeny takovými pevnými pouty, že nebylo místa pro živou účast na posvátném obřadu. Výsledkem úvah, že reformu svatého Pia V. je třeba dále prohlubovat, byly buly Klementa VIII. z roku 1604, Urbana VIII. z roku 1634 a nakonec i úpravy svatého Pia X. z roku 1911.

Reformní liturgické snahy před Druhým vatikánským koncilem

Konstituce Druhého vatikánského koncilu o posvátné liturgii *Sacrosanctum concilium* byla přirozeným završením liturgického vývoje předchozích desetiletí, který začal již na začátku 20. století. Tehdejší papež svatý Pius X. se zasloužil o rozšíření včasného a častého svatého přijímání, kterým vrcholí aktivní účast na bohoslužbách. Kromě toho se z motu proprio *Tra le Sollecitudini* z 22. listopadu 1903 přičinil o obnovu liturgického života a chrámového zpěvu. Jako první vyslovil v tomto dokumentu požadavek činné účasti věřících na liturgických úkonech, protože liturgie je nenahraditelným pramenem pravého křesťanského života.

Liturgické hnutí se začalo šířit a mohutnět. Nejvýznamnějšími centry se stala dvě benediktinská opatství – Mont-César v Belgii a Maria Laach v Německu. Mezi významné osobnosti tohoto hnutí patřil například známý teolog Romano Guardini či kanovník z Klosterneuburgu Pius Parsch. Velké zásluhy na rozvoji

liturgického hnutí si získal papež Pius XII., a to zejména encyklikou *Mediator Dei* z 20. listopadu 1947, ve které byly zásadně uznány veškeré reformní liturgické snahy.

Papež si nejprve všímal církevního roku. Upravil obřady Velikonoc (1951) a Svatého týdne (1955). Zmírnil předpisy o eucharistickém půstu a povolil večerní mše svaté (1953 a 1957). Také připustil zpěv lidu při slavnostní mši a opakování biblického čtení v jazyce lidu, jakož i překládání textů vysluhování svátostí. Pius XII. nařídil také novou kodifikaci rubrik, tu však dokončil jeho nástupce Jan XXIII. vydáním *Codex rubricarum* (1960), který zjednodušil rubriky. Největším činem Jana XXIII. ve prospěch obnovy liturgie však bylo to, že svolal Druhý vatikánský koncil a určil mu za první schéma návrh na liturgickou konstituci.

Poslední velká liturgická reforma

Druhý vatikánský koncil v liturgické konstituci *Sacrosanctum concilium* věnoval obnově slavení mše svaté celou druhou kapitolu s názvem Přesvaté tajemství Eucharistie. Kapitola má 12 článků. První hovoří o ustanovení Eucharistie, druhý o tom, aby věřící nebyli přítomni na Eucharistii jako cizí a němí pozorovatelé, ale aby se zapojovali do slavení vědomě, nábožně a činně. Proto v dalším článku koncil nařizuje upravit obřady mše svaté tak, jak jsou uvedeny v dalších člancích. Nejprve je třeba zjednodušit obřady, vynechat, co se postupem času zdvojilo nebo méně vhodně přidalo, respektive obnovit některé věci, které za nepříznivých okolností zanikly, a připravit věřícím bohatší stůl Božího slova, aby se za stanovený počet let přečetly nejdůležitější části Písma svatého. Další článek doporučoval homilii jako součást samé liturgie. Následující článek zase mluvil o opětovném zavedení společných modliteb věřících.

Z konstituce také vyplynulo, že při mších svatých je třeba dát místo rodnému jazyku. Věřící by však měli umět latinsky společně recitovat nebo zpívat neměnné části mešního řádu. Velmi se doporučovalo, aby po přijímání kněze věřící přijímali ze stejné oběti těla Páně a v některých případech i pod oběma způsoby. Další článek mluvil o tom, že liturgie slova a eucharistická liturgie

jsou navzájem tak úzce spojeny, že tvoří jediný bohoslužební úkon, a proto věřící mají být přítomni na celé mši svaté.

Změny v mešní liturgii po Druhém vatikánském koncilu měly a mají své kritiky. Pro některé se reformovalo příliš málo, pro jiné zašla reforma příliš daleko. Liturgie ani po Druhém vatikánském koncilu jistě nedosáhla vrcholu z hlediska

možnosti zdokonalení. I pro liturgii platí to, co se týká celé Církve, že stále je *semper reformanda*, to znamená, že stále potřebuje reformu.

Zachovávejme duchovní bohatství národa

Můžeme čekat nějaké změny v liturgii v blízké budoucnosti? Na tuto otázku bych odpověděl slovy svatého papeže Jana Pavla II. z jeho apoštolského listu *Vicesimus quintus annus* napsaného při příležitosti 25. výročí koncilové konstituce *Sacrosanctum concilium*: „Jiným významným úkolem pro budoucnost je přizpůsobení liturgie různým kulturám. Konstituce vyslovila zásadu a naznačila postup, který mají sledovat biskupské konference. Jazykové přizpůsobení bylo rychlé, i když se někdy těžko uskutečňovalo. Následovalo přizpůsobení obřadů, těžší sice, ale stejně potřebné. Dále trvá velké úsilí začlenit liturgii do některých kultur tak, aby se z nich převzaly takové výrazové prostředky, které lze sladit s pravým a autentickým duchem liturgie, přičemž je třeba zachovat podstatnou jednotu římského obřadu vyjádřenou v liturgických knihách. Při přizpůsobování je třeba mít na zřeteli, že liturgie, především liturgie svátostí, má neměnitelnou část, která je z Božího ustanovení, a jejím strážcem je Církev, a části, které se mohou měnit, a ty Církev může a někdy i musí sladit s kulturami národů.“

Z tohoto vyplývá úkol i pro nás, abychom si v liturgii u nás zachovali a sladili to velké duchovní bohatství národa, které je ukryto především v lidovém zpěvu, ale také v architektuře či umění, a rozvíjeli ho. Je proto třeba vychovávat odborníky, kteří budou mít hluboké teologické, historické a kulturní

vzdělání a kteří dokážou do dnešní liturgie vnášet prvky vyrůstající z národních kořenů blízké našim věřícím.

(podle KN)

Eucharistie je pohled skrze věky

Ježíš Kristus při Poslední večeři ustanovil svátost lásky – Eucharistii. Zůstává v ní přítomný ve své Církvi, aby byl posilou pro časný život člověka víry, ale zároveň je pro nás zárukou věčného života.

Novozákonní evangelisté přinášejí zprávu o ustanovení eucharistického pokrmu. Pán Ježíš říká: *„Já jsem živý chléb, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst z tohoto chleba, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo za život světa“* (Jn 6, 51). Nejen Židé měli problém přijmout toto slovo; i pro samotné učedníky to byla výzva pro

bytostné zaujetí se Kristem v takové míře, aby zachovali stálou jednotu se svým Pánem i po jeho nanebevstoupení.

Ježíšovo slovo přivádí posluchače jeho nauky k okamžiku, ve kterém se má v plnosti realizovat víra, jen na jejím základě se totiž můžeme ztotožnit s jeho slovem a pravdou: *„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“* (Jan 6,54-56). Tato slova vyjadřují nejen pravdu Ježíšových současníků – jsou průnikem do každé doby.

Sjednocení se s Kristem

Účast na eucharistické hostině vyžaduje přiměřenou duchovní přípravu. Ta nás přivádí ke stolu našeho Pána s vírou a pokorou, jakou má setník, který vyznává: *„Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.“* (Mt 8,8). Společně s ním odeznívají vroucí slova pokory člověka, který si je vědom své nehodnosti přijmout Kristovo tělo a krev: *„Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo a má duše bude*

uzdravena.“ Druhý vatikánský koncil v konstituci *Lumen gentium* zdůrazňuje účast na eucharistické oběti, „která je pramenem a vrcholem celého křesťanského života“ (LG, 11).

Svátostné sjednocení se s Ježíšem Kristem se v plnosti uskutečňuje při slavení mše svaté, která je zpřítomněním Kristovy oběti kříže. Katechismus Katolické církve poukazuje na ustanovení eucharistické oběti: „Náš Spasitel při poslední večeři, tu noc, kdy byl zrazen, ustanovil eucharistickou obět' svého těla a své krve, aby pro všechny časy, dokud nepřijde, zachoval v trvání obět' kříže a aby tak své milované snoubence církvi zanechal památku na svou smrt a na své vzkříšení: svátost milostivé lásky, znamení jednoty, pouto bratrské lásky, velikonoční hostinu, v níž je požíván Kristus, duše se naplňuje milostí a dává se nám záruka budoucí slávy“ (KKC, 1323). Apoštol Pavel hovoří o slavení Eucharistie jako o tajemství Páně, které církev slaví „*dokud nepřijde*“ (1 Kor 11,26), „*aby byl Bůh všechno ve všem*“ (1 Kor 15, 28). Liturgii Církve již od apoštolských dob přitahuje k jejímu cíli toužebné vzdychání Ducha v Církvi: „*Pane, přijď!*“ (srov, 1 Kor 16,22). Liturgie má účast na Ježíšově touze, kterou vyslovil při ustanovení Eucharistie: „*Řekl jim: Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím.*“ (Lk 22,15-16). V Kristem ustanovených svátostech má Církev už účast na věčném životě, i když ještě očekává „*blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista*“ (Tt 2,13).

Apoštol národů svatý Pavel nás poučuje o velkém daru, na kterém máme účast, když se přijímáním Eucharistie stáváme jedním tělem a krví Ježíše Krista. Tímto způsobem se naplňuje naše sjednocení s tím, který sám sebe obětuje za spásu světa a zároveň se všem dává za pokrm, neboť: „*Toto je ten chléb, který sestupuje z nebe, aby nezemřel nikdo, kdo bude z něho jíst*“ (srov. Jn 6, 50-51) Svatý Cyril Jeruzalémský o tomto sjednocení říká: „*Pod způsobem chleba se ti podává tělo a pod způsobem vína se ti podává krev, abys byl, přijímaje tělo a krev Kristovu, jedním tělem a jednou krví Kristovou. Protože se tak stáváme nositeli Krista, jak se jeho tělo a krev rozděluje do našich údů. Takto se podle apoštola svatého Petra ,stáváme účastnými Boží přirozenosti‘ (srov. 2 Petr 1,4).*“

Eucharistie je vrchol

Účastí na Kristově těle a krvi se sjednocujeme s Kristem v jeho Církvi tak, jak se sjednocovali apoštolové se svým Učitelem při Poslední večeři. Papež Jan

Pavel II. v dopise všem biskupům Katolické církve říká: „Církev se však neuttváří pouze samým faktem spojení lidí a prožíváním bratrství, kterému eucharistická hostina poskytuje příležitost. Církev se utváří tehdy, když v tomto bratrském spojení a jednotě slavíme Kristovu oběť na kříži, když zvěstujeme „smrt Páně, dokud nepřijde“ (1 Kor 11,26) a když potom, hluboce proniknutí tajemstvím naší spásy, společně přistupujeme ke stolu Páně, abychom se svátostným způsobem sytili ovocem nejsvětější smírné oběti.

V eucharistickém přijímání tedy přijímáme samého Ježíše Krista, a naše spojení s ním, které je pro každého darem a milostí, způsobuje, že se v něm zároveň stáváme jedno s celou Církví, která je jeho tělem“ (Jan Pavel II., O eucharistickém tajemství a kultu). Církev je postavena na apoštolském základě. Všichni věřící v Krista, kteří svátostí křtu dotvářejí jednotu Církve, se proto sjednocují s Ježíšem právě v uskutečňování a osobním prožívání eucharistického tajemství. Jan Pavel II. říká, že v Eucharistii Církev nachází svůj opravdový pramen a vrchol. Tak se uskutečňuje sjednocení, o kterém vydávají svědectví Skutky apoštolů. Všichni, kdo tvořili první křesťanské společenství, „vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se“ (Sk 2, 42). Eucharistie, která je znamením a plností lásky, bude vždy základem rozvoje života ve společenství lásky, jímž je Kristova Církev, Spasitel Ježíš Kristus se modlí za církev: „Spravedlivý Otče, svět tě nezná, ale já tě znám. Tihle poznali, že jsi mě poslal, a já jsem jim dal poznat tvé jméno a ještě dám, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a já v nich“ (Jn 17,25-26).

Láska, která přináší ovoce

Eucharistie je projevem lásky, která má svůj vrchol v oběti. Je to láska k člověku, která přivádí Božího Syna na dřevo kříže. Odpovědí na tento skutek nekonečné lásky má být ochota přinést oběť za svého bližního. Kristus nám dal příklad oběti, vznesl však i požadavek následování, které se má stávat ovocem

osobního duchovního růstu. V konkrétních projevech lásky se projevuje autenticita vztahu člověka víry a Kristova slova, které je nejen vysloveno, ale také naplněno realitou života. Je třeba často uvažovat a reflektovat na Ježíšova slova, abychom se navzájem milovali, neboť *„nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.“* (Jn 15,13-14).

Mezi povoláním apoštolů a našim osobním zasvěcením v Kristu je stálý průnik napříč celou novozákonní skutečností: je to praktikování lásky, které přináší ovoce. Svou nečinnost nemůžeme omlouvat alibistickým tvrzením, že adresáty Ježíšových slov byli apoštolové a učedníci či zástupy, které za ním přicházely. V Církvi zaznívají stejná slova do dnešních dnů. Hlásá je z pověření svého zakladatele Ježíše Krista: *„Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.“* (Jn 15, 16-17).

Dvě osy

Svatost lásky, Eucharistie, je tajemstvím víry, které je ohlašováno a prožíváno ve společenství Církve. Ohlašované tajemství víry, vyjádření autentické jednoty Krista a člověka v Eucharistii, má proto jedinečný ekleziální charakter. Papež Benedikt XVI. v posynodální exhortaci *Sacramentum caritatis* říká: *„Víra Církve je ve své podstatě eucharistickou vírou a zvláštním způsobem se sytí na eucharistické hostině.“* Papež hovoří o kauzálním, příčinném principu Církve: *„Církev může slavit a adorat tajemství Krista přítomného v Eucharistii právě proto, že sám Kristus se jako první daroval Církvi v oběti kříže. To, že Církev může konat Eucharistii, je plně zakořeněno v daru, kterým se jí daroval sám Kristus.“*

Papež František v encyklice *Lumen fidei* (Světlo víry) poukazuje na Eucharistii jako na skutečnost víry, která je stále přítomna v dějinách světa. Říká, že v Eucharistii se prolínají dvě osy, po kterých víra prochází. *„Na jedné straně je to osa dějin: Eucharistie je úkon paměti, aktualizace mystéria, v němž minulost jako smrt i vzkříšení*

projevuje svou schopnost otevírat budoucnost a anticipovat konečnou plnost. Na druhé straně je zde i osa, která vede z viditelného světa do neviditelného.“

Velikonoční cesta k Otci, jejímiž svědky byli Ježíšovi učedníci, má své naplnění i v naší době. Přítomnost Ježíše Krista v Oltární svátosti totiž zůstává trvale aktuálním prostředkem k naplnění posledního cíle – naplnění lidského života v Bohu. Ježíš nám zanechává Eucharistii jako každodenní paměť Církve, která nás stále hlouběji přivádí do Velikonoc (srov. Lk 22,19). Z Eucharistie, která živí a vnitřně posiluje křesťany, pramení jejich schopnost vydávat v každodenním životě autentické evangelijní svědectví. Tak se může naplnit Kristův požadavek, který klade na apoštoly a každého z nás: „*Budete mi svědky...*“ (Sk 1,8).

Papež Pius X. byl horlitem za časté přistupování ke svatému přijímání, které chápal jako vrchol každodenního sjednocování se s Ježíšem. Boží Syn k nám přichází v novozákonní oběti mše svaté, aby byl pro nás posilou. Tímto způsobem dochází nejen k osobnímu sjednocení s Bohem, ale prostřednictvím Eucharistie se vše obnovuje v Kristu a s Kristem. Přistupování ke stolu Páně a účast na eucharistickém pokrmu máme naplňovat nejen ve smyslu Kristova požadavku a církevního přikázání. Ať nás vede i touha postupovat na cestě do věčnosti a tím obnovit i sebe v Kristu právě tak, jak to udělali Ježíšovi učedníci.

(podle KN)

Nejsvětější Trojice je začátkem a završením cesty víry

Bůh nikdy není Bohem bez Ježíše a bez Ducha Svatého, jednota Boha existuje výlučně v rámci trojice osob Otce, Syna a Ducha Svatého. Tajemství Nejsvětější Trojice nám přibližuje mnoho přirozených pomůcek. Abychom mu však porozuměli správně, obrátíme se na Boží sebe-zjevení. Jediným prostředníkem tohoto poznání je Boží Syn, Ježíš z Nazareta.

Boží sebe-zjevení nemá jen informativní charakter. Není jen jakýmsi oznámením Boha stvoření o své nekonečné lásce. Skrze Krista, v němž přebývá veškerá

plnost božství (srov. Kol 2, 9), do našich vztahů jedinečným a viditelným způsobem vstoupila trinitární láska Otce, Syna a Ducha Svatého. V Ježíši Kristu, který je pravý Bůh a pravý člověk, se lidská přirozenost stala součástí věčného vnitrobožského života Trojice.

Specificum christianorum

Víra v Nejsvětější Trojici je originalitou křesťanské nauky. Křesťané vyznávají, že Boží podstatu plně sdílají Otec, Syn a Duch Svatý, přičemž není nijak narušena víra v jednoho jediného Boha. Tajemství trojjedinosti Boha není jen jeho vnitřní existencí, která nesouvisí s duchovním životem křesťana. Apoštol Pavel připomíná, že Boží láska je v našich srdcích přítomna skrze Ducha Svatého (srov. Řím 5,5). Jeho působením máme účast na Ježíšově synovském vztahu k Otci (srov. Gal 4,6). Nauka o Trojici je výchozím bodem zvěstování křesťanské víry. U poslání Syna a Ducha Svatého k lidstvu můžeme mluvit o pokračování jejich vnitřního vycházení od Otce. Každý, kdo se nechává proniknout Boží milostí a láskou, dostává účast na živém a životním společenství s Bohem.

Trojčinní hereze

V dějinách Církve se vůči nauce o Nejsvětější Trojici objevily zejména dvě nesprávná učení. Prvním je *modalismus*. O třech božských osobách učil, že jde jen o tři různé způsoby (modusy) zjevení jednoosobního Boha ve světě. Podle stoupenců této hereze se Bůh při stvoření projevuje jako Otec, při vykoupení jako Syn a při posvěcování jako Duch Svatý, jde však jen o naše vnímání. Druhým nesprávným učením je tzn. *triteismus*. O božských osobách učil, že mezi nimi existuje jen morální či kolektivní jednota, což vlastně vedlo k nauce o třech bozích. Triteismus se neobjevuje mezi křesťany. Jde spíše o nepochopení nauky o Trojici ze strany nekřesťanských společenství, například buddhismu, židovství nebo islámu. Výroky v Koránu dělají ze tří osob Trojice tři bohy, na základě čehož muslimové neuznávají křesťanské trojčinné učení. Odmítání trojjedinosti Boha úzce souvisí s odmítnutím božství Ježíše Krista, jak vidíme například v učení svědků Jehovových.

Východiskem je Boží slovo

Písmo svaté nám dosvědčuje, že Bůh se v dějinách postupně dával poznávat jako Otec, Syn a Duch Svätý. Vztah Otce, Syna a Ducha Svätého nám vrcholným způsobem přibližují novozákonní texty. V evangelijních popisech osoby a působení Ježíše z Nazareta Bůh zjevuje svou vnitřní podstatu Trojice zvláště při jeho vtělení, křtu, proměnění na hoře, smrti na kříži a zmrtvýchvstání. Ježíšova jednota s Otcem v Duchu Svätém je srozumitelně vyjádřena například v jeho zvolání, o kterém evangelista Lukáš uvádí, že ho učinil plný Ducha Svätého: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrymi a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit“ (Lk 10, 21-22).

Další novozákonní spisy zdůrazňují, že Ježíšovo vykupitelské poslání nás zapojilo do společenství s Otcem, kterého v Duchu svätém i my voláme „Abba – Otče“, neboť v Kristu nás přijal za své syny a dcery. Mimořádně silný trojiční ráz nacházíme na více místech Pavlových listů, například v Řím 5,1-5 a 8,14-17; v Gal 4,4-6; v 1 Kor 12,4-6; v Ef 1,3-14; Ef 2,18-22 a Ef 3,14-19. Z jiných novozákonních spisů zmíním trinitární vyjádření autora Prvního Petrova listu. Ten své adresáty označuje jako vyvolené, „které Bůh Otec předem znal a Duchem posvětil, aby byli poslušni a pokropeni krví Ježíše Krista“ (1 Pt 1, 2).

Tyto texty vylučují nesprávné chápání společenství Otce a Syna pouze jako morální nebo metaforickou jednotu. Stejně tak ani Duch Svätý není nějakou neosobní silou nebo jen formou Božího působení. Jedná se o trojici osob, které spolu vytvářejí jednu živou Boží přítomnost.

Hliněné nádoby v Božích rukou

Mluvíme o tajemství Nejsvětější Trojice. Známe různé příklady o neproniknutelnosti jeho poznání (snad nejznámější je Augustinův příběh o přelití celého moře do jamky z písku). Křesťané v průběhu dějin však přesto chtěli lépe a hlouběji porozumět jednotě Otce, Syna a Ducha Svätého jako trojici osob

jediné božské podstaty. V tom vidím úlohu věřícího každé doby: mít touhu co nejpravdivěji a nečistěji poznávat a žít pravdy víry.

Když svatý Irenej z Lyonu (130-202 po Kr.) hovoří o Božím působení ve světě,

o Synu a Duchu Svatém uvádí, že jsou „dvěma Božíma rukama“. Jedná se o krásné obrazné vyjádření, které ve Starém a Novém zákoně připomíná obraz Boha jako hrnčíře „Cožpak nemohu naložit s vámi jako ten hrnčíř, dome izraelský? je výrok Hospodinův. Hle, jste v mých

rukou jako hlína v rukou hrnčířových, dome izraelský“ (Jer 18,6). Před Bohem jsme jako hliněné nádoby, kterým byl svěřen nesmírný dar poznat Boha, milovat ho a sloužit mu. Nesmíme však propadnout pocitu dokonalosti a neomylnosti. Vědomí vlastní křehkosti a slabosti nás povede v mírnosti i při hodnocení života toho druhého. Boží slovo nám připomíná, abychom se nechali formovat Boží láskou. Staňme se vznešenou nádobou pro Ducha Svatého a jeho dary.

Společenství lásky

K hlubšímu porozumění trojiční nauky výraznou měrou přispěly tzv. kapadočtí otcové. Jde o označení tří teologů – světců: Bazila Velikého (330-379), Řehoře Naziánského (329 – 389) a Řehoře Nysského (335-394). V západním křesťanství na ně navázal svatý Augustin (353-430).

Kapadočtí teologové ve své nauce hovoří o božských osobách, které se navzájem nacházejí ve vztazích původu. Otec věčně plodí Syna a zároveň věčně nechává vycházet Ducha Svatého. Jedná se o společenství lásky tří osob.

V novověku právě téma vzájemných vztahů Otce, Syna a Ducha Svatého vyniklo v trojiční nauce německého teologa Karla Rahnera (1904-1984). Ten připomíná, že vykupitelské dílo Ježíše Krista odpouští a posvěcuje hříšníka a vtahuje ho do společenství lásky celé Trojice. Vykoupený člověk nežije svůj duchovní život jen ve vztahu k jedné božské osobě, ale vstupuje do osobního vztahu s každou z božských osob. Katechismus Katolické církve učí: „Kdo oslavuje Otce, dělá to skrze Syna v Duchu Svatém; kdo následuje Krista, dělá tak proto, že ho přitahuje Otec a povzbuzuje Duch Svatý“ (259).

Pro náš duchovní život je to důležitý impuls. Snažme se, aby v nás přebývala Nejsvětější Trojice, abychom žili v posvěcující milosti. Zároveň proměňujme naše pozemské mezilidské vztahy podle vzoru Nejsvětější Trojice. Ať naše společenství – rodinná, farní, sousedská, řeholní atp. - jsou společenstvími lásky.

Boží tanec

Byl to především svatý Jan Damašský (650-754), který ve východních

společenstvích tehdy ještě sjednoceného křesťanství rozvíjel v nauce o Trojici učení o vzájemném pronikání tří božských osob, tzv. *perichoresis*. Opíral se přitom o učení již zmíněných kapadockých otců. Původní význam slova *perichoresis* doslova znamená „chodit kolem“. V řečtině označoval svatební tanec alespoň tří osob, které se pohybují v kruhu, přičemž se tělem natáčejí střídavě dovnitř a ven podle rytmu

hudby. Při zrychlování tempa se tři osoby stávají součástí jednoho tanečního celku.

Pro Jana Damašského a ostatní církevní otce Východu to byl obraz, který použili při své nauce o Trojici. Tři božské osoby mají jednu nekonečnou a nedělitelnou podstatu, vzájemně se pronikají, aniž by byly rozděleny. Z toho vyplývá jejich rovnost a spoluvěčnost. Jedná se o vzájemný vztah dávání a přijímání, který nazýváme láska.

Perichoresis je Boží tanec lásky. Trojičný model vzájemné lásky a služby je příkladem pro náš tanec života. Bohužel, pro náš egoismus a naši hříšnost ho nejednou narušujeme. Ježíš Kristus nás kroky tohoto Božího tance svým vtělením, ohlašováním, smrtí a zmrtvýchvstáním znovu učí. Mohli bychom říci, že nás zapojuje, abychom se stali součástí božské *perichoresis*, radostné oslavy z návratu marnotratných synů a dcer do domu Otce.

Všudypřítomná Trojice

Život křesťana je od začátku jeho cesty víry neoddělitelně spojen s vyznáváním trojjediného Boha. Křestní liturgie zdůrazňuje udělení této svátosti „jménem

Otce i Syna i Ducha Svátého“. Křesťanská soukromá zbožnost i veřejná liturgie je protkána modlitbami adresovanými Otci skrze našeho Pána Ježíše Krista, který je Bůh a žije a kraluje v jednotě s Duchem Svátým po všechny věky věků. Vyznání víry, které představuje souhrn hlavních pravd Církve, mluví o působení Otce, Syna a Ducha Svátého v dějinách lidstva, přičemž se to děje „pro nás a pro naši spásu“.

Vyznávání Trojice nestojí jen na začátku lidské existence. Je i jeho završením. Autor Prvního Janova listu věřícím připomíná: „Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.“ (1 Jan 4,16) Bůh zve člověka k definitivnímu přebývání ve věčné vzájemné lásce tří božských osob.

(podle KN)

Nejsvětější Kristovo tělo a krev je náš poklad

Úcta k Nejsvětějšímu tělu a krvi Kristově, tak jako mnohé v našem životě, má svůj vývoj. Adorace je nejlépe prožitý čas s Kristem a projevením naší osobní úcty k velkému daru.

V celém kostele byla tma. Ve středu před oltářem stál s mikrofonem náš seminární prefekt Josef Žvanda. Promlouval k nám, mladým bohoslovcům, v rámci pravidelné měsíční duchovní obnovy. Najednou přerušil své kázání a zaměřil náš pohled na velké plátno. Na něm byla stará fotografie, která zachycovala kněze s Eucharistií, bořícího se v blátě a ve velkých loužích. Kromě něj fotograf zachytil dva muže, vedoucí krávy s vozem, jak si do toho bláta klekli, aby vzdali úctu Kristu, přítomnému v Eucharistii. Musím přiznat, zalomcovalo to mnou. Nejen pro obraz toho kněze, že šel i tam, kam bylo těžké jít a nedalo se vyhnout blátu a špíně. Ale ještě víc jsem zůstal v úžasu a zamyšlení nad zbožností těch mužů. Přerušili svou práci, rozhovor a klekli si na zem, do bláta, neboť kolem nich šel Kristus v Eucharistii.

Historie svátku

Víra ve skutečnou přítomnost Krista v Eucharistii byla v 11. a 12. století napadána různými herezemi. Čtvrtý všeobecný lateránský koncil v roce 1215 však znovu potvrdil a prohlásil, že Kristus je skutečně přítomen v chlebu a ve víně, které se proměňují v jeho tělo a krev při slavení božské liturgie. Hlavní představitelkou hnutí za zavedení svátku Božího těla byla svatá Juliana z Liége (1192 – 1258), sestra a později opátka kláštera Mt. Cornillon. Svátek Božího těla zavedl papež Urban IV. v roce 1264 bulou *Transiturus* a nařídil vytvořit formulář mše svaté a oficiem breviáře na tento svátek, jejichž autorem se stal sv. Tomáš Akvinský. Zavedením svátku papež zdůraznil lásku Krista, který si přál fyzicky zůstat s námi až do konce času. „Tento svátek, rozšířený zásluhou papeže Urbana IV., představuje na jedné straně odpověď víry a kultu na heretické učení o tajemství skutečné přítomnosti Krista v Eucharistii a na druhé straně je završením hnutí vroucí zbožnosti vůči vznešené Oltářní svátosti“ (*Direttorio su pietà e liturgia*, 160). Je třeba ještě dodat, že samotnému vyhlášení svátku předcházeli i eucharistický zázrak v Bolseně (orvietský korporál), když z hostie proměněné při mši svaté tekla krev a pronikla celý korporál.

Vedle svátku Božího těla se od 17. století slavil i svátek Předrahé krve. Pius IX. v roce 1849 rozšířil tento svátek na celou Církev a stanovil, aby se slavil na první neděli měsíce července. V roce 1914 Pius X. změnil jeho slavení na 1. července. Poslední reforma liturgického kalendáře spojila oba svátky a zavedla společné slavení Božího těla a krve na čtvrtek po svátku Nejsvětější Trojice, nebo v následující neděli.

Co slavíme tímto svátkem

„Slavnost Nejsvětějšího Kristova těla a krve je neoddělitelná od Zeleného čtvrtku, od mše svaté večere Páně, během níž se liturgicky slaví ustanovení Eucharistie. Zatímco večer na Zelený čtvrtek ožívá tajemství Krista, který se nám dává v lámaném chlebu a kalichu vína, na slavnost Božího těla, je to stejné tajemství vystavené k adoraci a meditaci Božího lidu“ (homilie Benedikta XVI. na slavnost Božího těla). Vracíme se tak opět do večeradla, kde nacházíme Ježíše

s jeho apoštoly, který jim kromě služby a projevu lásky v mytí nohou předkládá dar sebe samého. Ale už předtím říká: „Kdo jí z tohoto chleba, živ bude navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“ (Jan 6,51). Kristus i po svém odchodu k Otci má touhu zůstat mezi svými. Nejen v působení Ducha Svatého, ale také pod způsobou chleba a vína. Chce zůstat pokrmem, který nejen sytí a posiluje na cestě, ale zároveň ujišťuje o své přítomnosti a blízkosti. Tímto způsobem k nám projevuje svou lásku, která je až do krajnosti. Lásku, která nezná míru a hranici přítomnosti. A my při slavení tohoto svátku si nejen připomínáme Kristovu přítomnost, ale opětuje mu jeho lásku svou láskou, vyjadřujíc chválu a vděk za tento jeho dar.

Jak by měla vypadat správná úcta ke Kristovu tělu a krvi?

Při odpovědi na tuto otázku si pomohu slovy svatého Augustina, který řekl:

„Nikdo ať nejí tento chléb, pokud ho předtím neadoroval, hřešili bychom, kdybychom neadorovali.“ A ještě přidám i výrok svaté Matky Terezy, která řekla: „Čas, který trávíte s Ježíšem ukrytým v Nejsvětější svátosti, je nejlepší doba, kterou můžete mít na zemi. Každá chvíle strávená s Ježíšem prohloubí váš vztah s ním, učiní vaši

nesmrtelnou duši krásnější a plnější nebeské chvály a přičiní se i o šíření věčného pokoje na tomto světě.“

Oba tito světcí zdůrazňují nejen potřebu adorace a propojení na náš duchovní růst, ale také správný postoj k pochopení tohoto Kristova daru. Správná úcta tak vychází mimo jiné z víry, vytrvalosti, čistoty srdce a modlitby! Z víry v Kristovu přítomnost. Z vytrvalosti nacházení si pravidelného času na osobní adoraci. Platí také, že kdykoli se rozhodneme vzdát úctu Kristovu tělu a krve, máme pamatovat i na postoj našeho srdce. Ano, je možné a je třeba přicházet ke Kristu, i když jsme plní hříchu. Ale aby modlitba, čili realizace osobního vztahu lásky k Bohu a člověku, setkání Boha s člověkem, mohla dosáhnout plnosti, je třeba, aby byl člověk ve stavu milosti posvěcující. V neposlední řadě je třeba si uvědomit, že svůj postoj vyjadřujeme také prostřednictvím postoje těla. Ano, můžeme sedět, můžeme ležet v prostraci před Pánem, ale nejčastěji se setkáváme s povzbuzením, abychom před ním klečeli.

K čemu je to všechno dobré?

Pomohu si výrokem svatého papeže Jana Pavla II.: „Adorace Nejsvětější svátosti každodenně nachází široký prostor na tolika místech a stává se nevyčerpatelným zdrojem svatosti.“ A na jiném místě nacházíme toto povzbuzení: „Setrvávání v modlitbě u živého a opravdového Ježíše Krista v Nejsvětější svátosti vede ke zrání jednoty s ním, disponuje k plodnému slavení Eucharistie a prodlužuje trvání obřadních postojů.“ Eucharistii chápeme ve světle biblického zjevení a církevní tradice jako tajemství víry, a zároveň se ukázala jako tajemství světla. Zdroj svatosti, zdroj zrání jednoty s Kristem, zdroj světla pro naše dny. Což je to málo? Copak to není to, po čem by duše toužící po Bohu a setkání s ním měla prahnout? Vždyť kontemplace Ježíše v Nejsvětější svátosti, když je jako přijímání touhou, silně spojuje věřícího s Kristem. A co jiné si od nás Bůh žádá, než sjednocení s ním, sjednocení s jeho vůlí?

Jak dobře adorovat před Eucharistií

„Ať věřící nezapomínají během dne na návštěvu Nejsvětější svátosti, neboť je to důkaz vděčnosti, projev lásky a povinnost náležité poklony Kristu Pánu, přítomnému ve svátosti“ (encyklika Pavla VI. *Mysterium fidei*).

Myslím si, že mnozí zápasíme s tím, že i když zajdeme adorovat Krista v Eucharistii, máme mnohdy problém sami v sobě, jak dobře nebo nejsprávněji využít tento čas. Na základě různých povzbuzení nám dnes nabídnou 5 rad, jak dobře adorovat.

Za prvé: je třeba, abychom byli trpělivými. Ano, možná budeme mít potíže se soustředěností, možná ten čas se nám bude zdát jako věčnost. Tak či onak, chceme-li se naučit adorovat, prvním krokem je vytrvalost. Adorace je nejen pro naši duši prací. A i tu je třeba se naučit. Získat tzv. pracovní návyky. Důležité je začít a postupně přidávat ty minutky s Pánem.

Za druhé: je důležité připravit se na schůzku. Nejen tím, že se ztiším vstupem do ticha kostela, ale že i uklidním své myšlenky. Ano, opět můžeme mít zkušenost, že nám během adorace budou myšlenky létat, a proto v rámci

přípravy a učení adorovat je dobré přinášet si s sebou Písmo svaté, které nám při čtení (například žalmů) pomůže soustředit se.

Další pomocí při adoraci je modlitba růžence. Ano platí, že během vystavení Nejsvětější svátosti se nesmí praktikovat jiné pobožnosti k úctě Panny Marie nebo svatých, ale učitelský úřad nevyloučil modlitbu růžence, z důvodu kontemplace Kristova tajemství Mariinýma očima: i srdcem, ve společenství s ní a podle jejího příkladu. Nezapomeňme však na to, abychom svou „tichou modlitbou“ růžence nerušili druhé!

Pro mě ověřenou modlitbou, která mě udržuje v pozornosti a poblíž Pána, je neustálé opakování: „Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným.“ Zní to jako tlukot srdce, zpomaluje, usměrňuje. Zde bychom mohli zmínit také takzvané taizé písně. Plné hloubky a volání do ticha.

A jako poslední zmíním setrvání v naprostém tichu, když už si uvědomujeme, že Bůh ví, co potřebuji, co se odehraje v mém srdci a životě. A jenom takové

dívání se na Pána a ponechání ho, aby působil, je samotnou krásnou adorací.

Namísto závěru: před pár dny jsme dělali úpravy v našem kostele. V jednu chvíli bylo třeba přenést Eucharistii na jiné místo. Když jsem ji po mši svaté odnášel do farní budovy, naplnil mě jakýsi zvláštní pocit. Že pár dní nebude Kristus tam, kde má

být. Myslím si, že i to je úkolem adorace. Uvědomit si a nanovo prožít, kde chce být Kristus... v mém životě.

Ti, kdo přijímají Eucharistii, se rozplynou v Bohu jako kapka v oceánu. Není možné oddělit je od něj. V té nesmírné hlubině lásky se můžeme ukrýt pro věčnost.

SV. JAN MARIE VIANNEY

(podle KN)

Duše Kristova

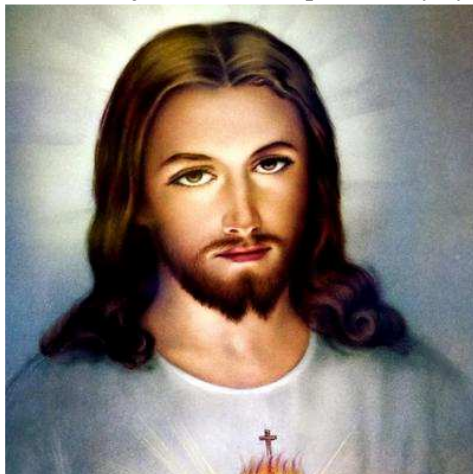
V našich farnostech se vždy po sv. přijímání modlíme modlitbu „Duše Kristova“. Byl vznesen dotaz, zda by bylo možné tuto modlitbu více přiblížit, proto na stránkách Zpravodaje se o to pomocí výpisků ze stejnojmenné knihy pokusíme.

Na začátku této modlitby je slovo, které více než kterékoli jiné vyjadřuje nehlubší intimnost osoby: duše. Obvyklým prostředkem, kterým vstupujeme do kontaktu s jiným člověkem, jsou smysly, které se objeví v textu, když se mluví o Kristově tělesnosti.

Duše Kristova

Jenže v tomto případě modlitba *Duše Kristova* uvádí modlícího se člověka do hlubokého a intimního kontaktu s osobou, kterou již nemůžeme potkat smysly, tzn. nelze ji pozdravit podáním ruky, nelze ji poslouchat ušima a vidět pohledem. Vcházíme zde přímo do srdce této osoby, do jejího nejoriginálnějšího a nehlubšího nitra – a tím je Kristova duše.

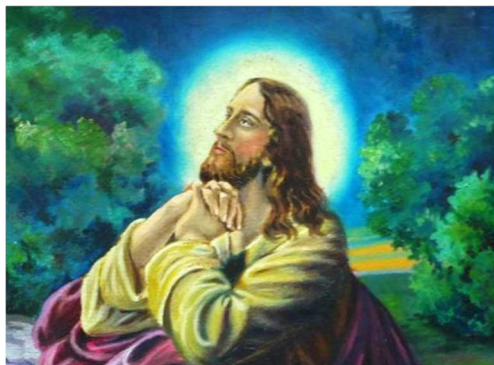
Toto slovo prošlo dlouhým vývojem v biblické tradici: *nefeš* v hebrejštině a *psyché* v řečtině jsou spojeny s pojmem vánek, dech, dýchání – vyjadřuje se tím to, co je v člověku nehlubší, nejintimnější a nejnepochopitelnější. Možná je tento začátek modlitby spojen s tradiční formulací

Eucharistie v katechetické řeči Církve: v Eucharistii je celá Kristova osoba, a ne jen jedna část: tělo, krev, duše a božství našeho Pána Ježíše Krista (srov. KKC, 1374). Vidíme, že se první tři pojmy této katechismové definice nacházejí (i když v odlišné posloupnosti) v samotné modlitbě *Duše Kristova*.

Počáteční úmysl naší modlitby je sladit modlícího se člověka s intimitou Krista, pomoci mu, aby byl srdcem při jeho srdci. Srdce! I když se tento poslední pojem v modlitbě nenachází, počáteční vzývání *duše Kristova* bychom mohli v rámci

vnitřní logiky textu hypoteticky nahradit podobným pojmem *srdce Kristovo*. V tomto smyslu si připomeňme slova Karla Rahnera, který říká, že tyto úvahy jsou v dokonalé souhře: srdce se chápe jako „intimní centrum člověka zaplavené milostí, ve kterém je pouze Bůh a on“. Ono je bodem, kde se setká rozum, vůle a cit osoby, změní se tak na místo, ve kterém probíhá tajemný dialog mezi jednotlivcem a jeho Pánem, na nejsvětější místo nevyslovitelného setkání s Bohem. Do této svatyně světla, do které se Kristus často stáhl, když se potřeboval osobně modlit, pronikne ve chvíli umučení temnota: „Moje duše je

smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!“ (Mk 14, 34). Původní a nejintimnější centrum své osoby, ve kterém se Ježíš pravidelně s láskou setkával se svým Otcem, se nyní mění v nejsušší a nejnesnesitelnější poušť: „Proč jsi mě opustil?“ (Mk 15, 34). Avšak příjemné setkání s Bohem, který přijímá Ježíšův vnitřní boj v Getsemanské zahradě, se stává i místem hlubokého

smíření: Ježíšova duše, ze které vytryskne modlitba: „Abba, Otče! Tobě je všechno možné. Vezmi ode mě tento kalich,“ je i vnitřním místem, ve kterém vzniká úplná odevzdanost: „Ale ne, co já chci, ale co ty“ (Mk 14, 36). Kontemplujeme a vzýváme Kristovu duši na základě tajemného setkání mezi jeho touhou zachránit se a jeho přijatou poslušností podřídit se Otcově vůli.

I v Janově evangeliu můžeme najít, i když jiným stylem, tentýž vnitřní konflikt, který se řeší tak, že Ježíš úplně přijme Otcovu vůli za svou: „Nyní je moje duše vzrušená. Co mám říci? Otče, zachraň mě před touto hodinou? Vždyť právě pro tuto hodinu jsem přišel“ (Jn 12, 27).

Můžeme ještě připomenout, že duše Ježíše Krista byla předmětem živých teologických diskusí během kristologických kontroverzí v prvních staletích křesťanství: má Boží Syn lidskou duši? Pokud se Boží Slovo vtělilo, vzalo na sebe lidské tělo a stalo se Ježíšem z Nazareta, vzal na sebe i duši, která je naprosto podobná té naší? Odpověď je: ano! Boží Syn se neomezil pouze na to, že vzal „na sebe“ lidskou tělesnost (která by byla jen jakýmsi obkladem, obalem či krytem), ale úplně se stal člověkem tak, že se ztotožnil i s vnitřní intimní oblastí, kterou nazýváme duše.

Jak jsme již v úvodu naznačili, cílem modlitby není rozebrat Krista na jednotlivé části, které bychom postupně a jednotlivě analyzovali. Ona chce v první řadě nabídnout celkový pohled na základě jednotlivých částí. Počáteční invokace směřuje k nejhlubší podstatě osoby, klepe na dveře Kristovy intimity. Modlící se člověk touží, aby středobodem jeho vztahu s Kristem byl osobní, hluboký a výlučný dialog: z tváře do tváře, srdce u srdce, duše s duší.

Není třeba však nechávat stranou citový rozměr této prosby. Když se řekne „moje duše“, nemáme snad na mysli podobný pojem (dokonce zcela totožný), jako je současný pojem „já“? Pokud tedy řeknu „duše Kristova“, máme na mysli Kristovo „já“, jeho základní, nejoriginálnější jádro, jeho vnitřní, intimní „já“. Mohl by tedy tímto způsobem vzniknout bezprostřední a hluboký vztah s Kristem?

Když se člověk začne modlit tak, že se zaměří na nejhlubší nitro Ježíšovy osoby, o co vlastně prosí? Kterou milost by chtěl obsáhnout? Co si myslí, že v něm najde? Jestliže „v něm tělesně přebývá celá plnost božství“ (Kol 2, 9), věřící člověk má tehdy právo žádat jako dar právě účast na jeho plnosti, tedy vlastní posvěcení.

(pokračování příště)

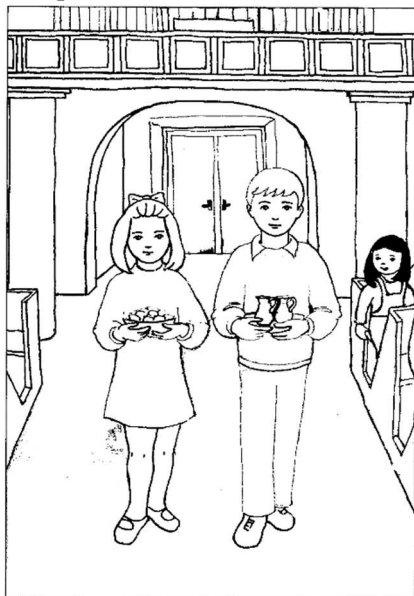
Obětním darem ve mši svaté má být náš život

Co máme přinášet Bohu jako obětní dar během mše svaté? Jako křesťané dáváme z lásky Ježíši svůj čas, energii, zdraví, celý svůj život. Většina z toho se nedá přímo v liturgii zhmotnit.

Obracím se na vás s prosbou o vysvětlení. Při slavnostní mši svaté přinášeli věřící obětní dary. Už si zvykáme na různé exotické ovoce a třípatrové dorty, ale to, co jsem viděl teď, mě úplně vyvedlo z míry. Obětním darem byla totiž láhev značkového koňaku. Pěkně zabalená stála před obětním stolem až do ukončení mše svaté. Považuji to za nepřiměřené a nevhodné.

Jiří

Abychom správně chápali mši svatou a vše, co je jejím obsahem, je nezbytné, aby každý měl na zřeteli, že Ježíš Kristus při Poslední večeři ustanovil eucharistickou oběť svého těla a krve. Tím svěřil Církvi památku své smrti a svého vzkříšení - svátost něžnosti, znamení jednoty, pouto lásky, velikonoční hostinu, na které se přijímá Kristus. Nevím, jestli si každý věřící na začátku mše svaté uvědomuje jedinečnost této situace: že se přímo účastní oběti, která přináší vykoupení a každému nabízí plnost života v Bohu a s Bohem. Každý z účastníků bohoslužby by si měl najít chvíli k zamyšlení, že vstupuje do toho, co je posvátné. Zejména proto, aby pak mohl celý svůj život v plnosti nabídnout Bohu jako obětní dar. Následujíc tak příklad Ježíše, který obětoval sebe sama. Víme přece, že není vhodné předstoupit před někoho, koho si vážíme, jen tak „rovnou ulice“. Těsně před setkáním se snažíme překontrolovat a upravit svůj vzhled. Tím spíše před oficiálním rozhovorem s Bohem. Mělo by být samozřejmostí věnovat chvílku času na uvědomění si jeho přítomnosti. A tak mu projevít patřičnou úctu.

Již ve 3. století svatý Hypolit Římský popisuje, jak vypadala příprava obětních darů. Po bohoslužbě slova nastal v chrámu mezi shromážděným lidem velký pohyb, lomoz, hluk. Všichni shromáždění opouštěli svá místa a spontánně vytvářeli to, co dnes liturgie nazývá procesí či průvod s dary. To je svědectví, že v době obětního doprovodu věřící přinášeli na oběť ne to, co nepotřebovali, ani to, čím by si chtěli získat sympatie celebranta. Ale zejména to, co by mohlo pomoci přesvědčit i hledající či pochybující, aby našli sílu vykročit touto cestou. Myslím si, že každý v tomto kontextu pochopí, že obětním darem při jakékoli mši svaté může a má být to, co obohatí život Božího dítěte. Neboť podstatným smyslem procesí s obětními dary je, že věřící symbolicky vyjadřují ochotu obětovat i sebe samé ve službě budování nebeského království.

Zmíním vlastní zážitek. Při mši svaté pro studenty se stalo, že mezi obětními dary jsem dostal nové vibramky (sportovní boty) a také učebnici lékařské anatomie. Po mši svaté přišli dárci, aby si své dary odnesli zpět. Zůstali nemile

překvapení, když jsem jim vysvětlil, že o tom, komu budou patřit, já sám nerozhoduji. Ty dary předali Kristu a jsem přesvědčen, že on si najde způsob, jak je předat tomu, kdo je skutečně potřebuje. Každý by měl pochopit, že obětním darem by měly být především věci, které může farnost nabídnout potřebným, nebo k údržbě a podpoře kostela nebo jiných objektů a institucí, které slouží nejen věřícím. Aby tyto viditelné aktivity věřícího společenství, obětavost a vzájemnou lásku křesťanů jiní hodnotili slovy: „Podívejte na ně, jak se milují.“

(podle KN)

Obrátit se na Boha oslovením Otče je závazek

Modlitba Páně začíná slovy „Otče náš“, čím zároveň vyjadřuje bezmeznou důvěru a oddanost našemu nebeskému Otci.

Obracím se na vás jako učitel českého jazyka o vysvětlení vzniku názvu modlitby. Často slyším Otčenáš, respektive Očenáš. Nemluvím o řeckokatolických nebo pravoslavných křesťanech, ale proč by čeští římskokatolíci měli používat, podle mě, tyto archaické výrazy? Nebylo by správné použít: Otec náš, který...?

Ondřej

Vážený pane Ondřeji, svou odpověď nepíšu z pohledu jazykovědce, protože jím nejsem. Odpovídám z pohledu kněze a bibliisty. Při překladech Písma svatého z původních jazyků (hebrejštiny, aramejštiny, řečtiny) do češtiny je důležité zohledňovat nejen jazykové hledisko, ale také teologický a duchovní rozměr biblického textu. Z tohoto pohledu považuji za důležité zachovat v modlitbě Páně zvolání „Otče“.

Když Ježíš učil učedníky modlitbu *Otčenáš*, říkal ji aramejsky, tedy hovorovým jazykem té doby ve Svaté zemi. Ježíš použil slovo „otče“, které se aramejsky řekne *abba*. Šlo o oslovení, které se používalo v rodině, když děti oslovovaly

svého otce ve významu „taťko, tatínku“. Používali ho i dospělí muži, aby jím vyjádřili úctu ke svým zestárlým otcům. Šlo o příliš důvěrné a citové oslovení, aby ho Žid použil k vyjádření nekonečného Božího majestátu. Když Ježíš používal právě toto oslovení, vyjadřoval svou bezmeznou důvěru k Otci a svůj nejhlubší synovský vztah k němu.

Fakt, že jde skutečně o Ježíšovo oslovení, dokazuje i ta skutečnost, že máme tři místa v Novém zákoně, v nichž se zachovalo v původním aramejském znění, jen se zapsalo řeckými písmeny. Znamená to, že i první Ježíšovi učedníci zachytili tento výraz jako jedinečné oslovení odevzdané samotným Učitelem. Prvním místem je Ježíšova modlitba v Getsemanské zahradě jen pár hodin před jeho umučením: *Řekl: „Abba, Otče, tobě je všecko možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš.“* (Mk 14, 36). Další dvě místa pocházejí z Pavlových listů Římanům a Galatánům, v nichž Pavel zdůrazňuje, že věřící nejsou otroky Boha, ale jeho syny a dcerami: *Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!* (Řím 8, 15); *Protože jste synové, poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna, Ducha volajícího Abba, Otče.* (Gal 4, 6).

Obrátit se v modlitbě na Boha oslovením Otče je závazek, který na sebe přebíráme, jak nám to připomíná svatý Jan Zlatoústý (349 – 407): „Nemůže laskavého Boha nazývat Otcem, kdo má neústupné a nevlídné srdce: nemá totiž známky laskavosti, které má nebeský Otec“ V Ježíši Kristu se nám přibližuje jako milující, milosrdný Otec. Od nás se očekává odpověď hluboké důvěry syna a dcery.

Oslovení „Otče náš, který jsi na nebesích“ nazývám preambulí modlitby Páně, neboť je východiskem, které dává smysl celému textu, který následuje. Toto zvolání nenaformoval člověk. Není výsledkem dohody náboženských představitelů. Je to iniciativa Boha, který se dal v plnosti poznat v Ježíši Kristu.

Bůh je Otcem a zůstává Otcem i tam, kde je nepoznán, ba dokonce odmítán. Není to nádherné, že modlitba všech modliteb, kterou se všichni křesťané obracejí na Boha, začíná zvoláním Otče? Proto považuji za podstatné, aby toto

mimořádně silné a hluboké zvolání zůstalo v modlitbě tak, jak je v nynějším znění.

(podle KN)

Biblické drobečky

**Slovní spojení, která se z Bible dostala
do našeho jazyka**

Být solí země

Sůl nepatří mezi drahé komodity, ale podle známého přísloví je sůl nad zlato. Chybí-li sůl, jsou mnohé pokrmy bez adekvátní chuti. Kdo má neslanou dietu, ví, o co jde. Sůl se stala synonymem všeho, co potřebujeme k životu jako sůl.

Pán Ježíš tak označil své učedníky: „Vy jste sůl země. Ztratí-li sůl chuť, čím ji osolí?“ (Mt 5,13). Ježíšovi následovníci a následovnice nejsou zde na zemi pouze sami pro sebe a pro své vlastní potěšení. Jejich posláním je ukazovat jiným lidem cestu k Pánu Bohu. Vždyť kdo jiný by to měl dělat?

Přítom není podstatné to, že jich je jen malé množství. Vždyť ani soli není zapotřebí příliš mnoho. Troška soli dochutí celý pokrm. Jinými slovy solí země se stává ten, kdo v naší době, v naší konkrétní situaci a v našich aktuálních životních zápasech dokáže s Boží pomocí dodat tu správnou chuť.

Dokážeme to vůbec? Nebo spíš vše „přesolíme“ svým vlastním egoismem?

Pokud je to ten druhý případ, pak nic z toho, co nabízíme jiným, není pro ně akceptovatelné. Jednoduše jen těžko najdeme někoho, kdo dokáže takové přesolené postoje přijímat.

Avšak v takovém případě nejsme solí země, ale vyprahlou přesolenou pustinou, ve které se nedokáže usadit a udržet nic životaschopného. A není divu, že jinými lidmi jsme vnímáni spíše jako nechutná lokalita, kterou každý hledající a zkoumající člověk obchází a jde hledat jinam.

(podle Růženec)

Zadáno pro ženy

Když čelíš manželským problémům...

Blahoslavená Alžběta Canoriová Morová

Blahoslavená Alžběta Canoriová žila v Římě v letech 1774 - 1825 a byla manželkou, matkou a členkou Třetího řádu Nejsvětější Trojice. Byla známá tím, že se vytrvale modlila za obrácení svého vzpurného manžela, který jí byl nevěrný a opustil rodinu.

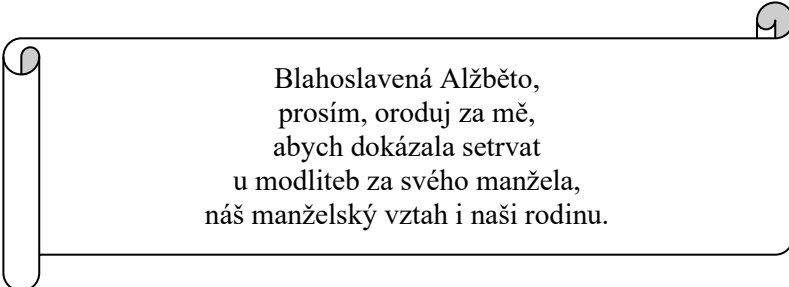
Pokud s nějakým člověkem žijeme, nedokážeme se navždy vyhnout ve společném životě všem konfliktům. Manželský vztah v tom není žádnou výjimkou. Vzpomínám si, že jsem jednou četla rozhovor s Ruth Grahamovou, manželkou evangelizátora Billyho Grahama. Na otázku, zda někdy během svého dlouholetého manželství uvažovala nad rozvodem, odpověděla, že nad rozvodem sice neuvažovala, ale nad vraždou ano. Tak jako my všechny, i ona milovala svého manžela, což ovšem neznamená, že se v jejich vztahu nevyskytla náročná období.

K těmto těžkým obdobím se můžeme postavit různě: Můžeme se radit s přáteli nebo psychology, číst naučnou literaturu a účastnit se manželských seminářů. Z nějakého důvodu nás však ne vždy napadne jako první, že tím nejlepším řešením by bylo modlit se za svého manžela a manželský vztah. Možná jsme tak velmi rozzlobené či zraněné, že modlitba za manžela je to poslední, na co myslíme, ačkoli právě modlitba by byla neúčinnější.

Blahoslavená Alžběta se bez přestání modlila za svého nevěrného a nemilujícího manžela. I když spolu s dcerami v důsledku jeho jednání hmotně i citově strádala, pokládala za svou povinnost obětovat své utrpení Bohu a modlit se za to, aby se v srdci změnil. Po její smrti Alžbětin manžel svých skutků litoval a nakonec se z něj stal kněz.

Příklad blahoslavené Alžběty, která se bez přestání modlila za svého manžela, je něčím, co můžeme všechny ve svých manželstvích následovat – ať už ve chvílích, kdy se nám ve vztahu daří, nebo tehdy, když čelíme problémům.

*Kdykoli si na vás vzpomenu, musím děkovat svému Bohu.
Stále se za vás všechny modlím.
Ef 1,3-4*

Blahoslavená Alžběto,
prosím, oroduj za mě,
abych dokázala setrvat
u modliteb za svého manžela,
naš manželský vztah i naši rodinu.

Dar lásky pro rodiče

30. kapitola *Láska vede srdce*

*Jako pastýř bude své stádo pást, shromáždí do náruči beránky, bude je nosit na rukách, zvolna povede březí ovečky.
(Iz 40,11)*

Co udělá láska, když se stane něco špatného?

Život přináší také trpká zklamání. Přejeme si, aby byl jako procházka růžovou zahradou, ale nejednou se stává, že dítě, nečekaně onemocní, že v důsledku nepřijemného zranění musí skončit se svým oblíbeným sportem, nebo že se jeho strýc a teta najednou rozvádějí...

Co udělá dobrý táta nebo máma, když dětem zemře babička, když je zradí nejlepší přítel, když neuspějí na zkoušce nebo se zklamou v lásce? Jak by měl tehdy zareagovat milující rodič?

Být dobrým rodičem může v některých případech znamenat i to, že své děti nasměrujeme na nová očekávání, že za ně myslíme ve chvílích, kdy se ony na věc nedokážou racionálně podívat. Láska nás vybízí, abychom pozornost věnovali především jejich srdcím, nejen tomu, co jim ublížilo. Milující rodič umí své dítě ujistit, že Bůh může i na první pohled nevíтанé změny využít, aby je vnitřně zocelil, zformoval a připravil na nové milosti.

Biblickým příkladem spolehlivého vůdce je milující pastýř, který neustále pečuje a dohlíží na naplňování každodenních tělesných potřeb svého stáda. Jeho úkolem je něžně opatrovat, ale i hrdinsky zachraňovat. Pastýř rychle spatří, že jsou jeho ovečky v ohrožení. Často hledí do dálky, aby zjistil, zda stádu nehrozí nepřátelský útok dravců.

Rodiče jsou jako pastýři. Jejich úkolem je zajistit, aby byl na stole chléb a v horním šuplíku čisté ponožky. Ale mnohem důležitější je, aby jako pastýři hlídali srdce dětí. A ta jsou nejzranitelnější, ale i nejtvárnější, dokud je nezraní a netrápí krutá nečekaná zklamání.

Milující rodiče jsou i v těchto mimořádných událostech vždy nablízku. Nepřestávají být bdělí a vnímaví. Myslí dopředu. Jsou ostražití i tehdy, když život plyne poměrně hladce, čerpají z Boží moudrosti, aby ji v důležitou chvíli mohli pohotově použít. Namísto toho, aby se na modlitbu spoléhali, jen když je nejhůř, připravují sebe i své děti tím, že je seznamují s Božím Slovem i s Božím srdcem. Předem se zásobí biblickým pokrmem a nápojem, aby po něm mohli sáhnout, pokud se jejich dítě s něčím trápí.

Když tedy v důsledku nehody, stáří či nemoci ztratíme někoho blízkého, laskavý rodič vezme své dítě do náruče a řekne mu o tom, jak nám Bůh přislíbil, že bude s námi kráčet, i kdybychom měli jít temným údolím (srov. Ž 23, 4). Ujistí ho, že je pořád s námi a utěšuje nás.

Pokud dítě kdosi neprávem obviní nebo se k němu spolužáci ve třídě chovají neférově, pečlivý rodič dokáže předvídat a ví, že se asi bude chtít pomstít, resp. bude zápasit s pocity méněcennosti a nejistoty. Pomoci dítěti v takové situaci můžete tak, že ho necháte vyprávět, a pak se spolu s ním pokusíte hledat řešení situace, se kterou se právě boří a pro kterou prožívá zmatek nebo hněv. Vysvětlete mu, jak důležitá je modlitba a jakou úlevu přináší odpuštění. Uchráníte ho tak před „mučivou“ zatrpklostí, pobouřením a bezcitností (srov. Mt 18, 34). Ukažte svému dítěti, jak čelit problémům s láskou, neboť jen to ho může posunout dál.

Láska dětem ukazuje, jak počítat se svými obavami prostřednictvím odhalení lží, konfrontace se stinnými stránkami života a utikáním se k „pevné věži“ Pánova jména. „Spravedlivý se do ní uchýlí“, říká Písmo, „a je v bezpečí“ (Přís 18, 10).

Láska jim dává příklad, jak reagovat na selhání, trápení a zklamání s vědomím, že „všechno napomáhá k dobrému – totiž těm, které povolal podle svého záměru.“ (Řím 8, 28).

Láska jim navíc pomáhá naučit se, jak člověk může být spokojen i tehdy, když nerozumí, proč se určité věci staly, nebo když na některé otázky nemá odpověď. Bůh o tom ví, pamatuje na všechny jejich potřeby, a tak si mohou být jisté, že to zvládnou a že se na něj dá vždy spolehnout.

Někdy si je láska se soucitem přivine, jindy je zase musí povzbudit, aby se vzchopili, otráslí a zabojovali, protože Bůh je na jejich straně a bude jejich štítem. „HOSPODIN je se mnou, nebojím se. Co mi udělá člověk?“ (Ž 118, 6)

Takto mají rodiče vést své děti.

Takto usměrňovat a vést jejich srdce.

Otcové, kteří jsou v podstatě nejvíce zodpovědní za ochranu a přípravu srdcí dětí, se příliš často stáhnou jako první, když nastane problém. Jdou si dělat svou práci a citlivé záležitosti přenechají svým manželkám, nebo předpokládají, že jejich děti jsou již dostatečně schopny poradit si i bez jejich pomoci. Ale muži musí být připraveni zakročit, když je to nutné. Bible na více místech říká, co se stane, když jsou ovce bez pastýře. Roztrousí se a bloudí. Stanou se lehkou kořistí, podlehnou lži a sejedou z cesty.

Naším vzorem je Ježíš, dobrý pastýř, co „klade svůj život za ovce“ (Jan 10, 11), aby se ani jedna z nich neztratila a nemusela kráčet o samotě.

Ano, život je těžký. Ale láska zvládne i těžké věci. Je silná, chytrá, schopná připravit děti na cokoli a reagovat na všechno milosrdně a s odvahou.

Dnes si se svými děti po čtení z Písma svatého
(Jan 16, 32-33, Řím 8, 28-39) promluvte,
na co by měli pamatovat a jak by se měly zachovat,

když prožívají něco těžkého.

Pokud v poslední době procházejí nějakou krizí,
promluvte si s nimi o tom, povzbudte je a modlete se za ně.

Když dnešní úkol splníte, odpovězte si na tyto otázky:

? Co jste svým dětem řekli a jak na to zareagovaly?

*...aby byli povzbuzeni v srdci a spojeni láskou...
(Kol 2,2)*

Pár slov pro mladé

4. Kdo jsi, Bože?

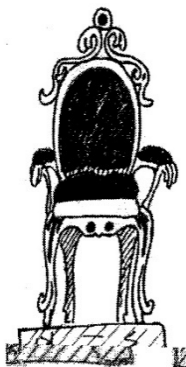
Při úvahách nad vírou v Boha je dobré si uvědomit, kdo je ten, komu mám věřit. Je to proto, aby se mi „snadněji“ věřilo. Samozřejmě, že představit Pána se docela nedá, ale alespoň něco...

On je Pán nad vším

Vypadá to tak, že všechno se to dalo do pohybu „Velkým třeskem“. Teorie „Big Bangu“ říká, že asi před 15 miliardami let byla vzdálenost mezi galaxiemi nulová a celý vesmír byl vtěsnán do malého objemu ohnivé kuličky. A potom nastal velký třesk.

Dovolte malinkou poznámku: „To ale musel být třesk!“ Co třesk... Pořádný rachot! Vždyť trvá až dodnes.

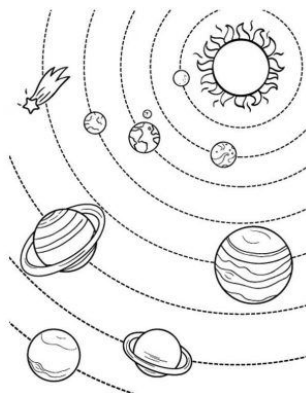
On je Vládce...

Pokračujme v představování „Pána“ a spojme při tom pravdu se sněním. Přidejme k tomu dynamiku a je to zde:

Pán roztočil naši Zemi kolem své osy, a pak kolem ní roztančil Měsíc. Zemi posunul dopředu, dal ji do pohybu směrem kolem Slunce. Při svém baletním výkonu to stihne jednou za rok.

Pozvánka k tanci

Pán stvořil i jiné planety a také je pozval do vesmírného tance. Takže: „Vše kolem nás se kroutí, i utíká.“ **Tak, jak On diriguje.**

Mars, Venuše, Saturn, Uran, Neptun, Pluto, Černé díry, Bílé díry, Trpaslíci... Vše je dáno do pohybu úžasnou energií. Pánové a dámy, představte si: **„Funguje to!“** Jaksi, jinak to ani nemůže být. Pán nedělá zmetky. Ale to není všechno.

Obrovský taneční parket

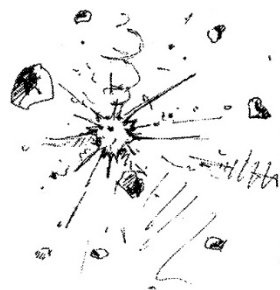
Kolem 150 miliard hvězd vytváří galaxii, kterou naši předkové básnicky nazvali **Mléčná dráha**. Hvězdy a planety v ní jsou uspořádány do tvaru svinuté spirály.

Vědci tvrdí, že tato galaxie má střed, kolem něhož se to všechno ještě jednou otáčí... Co k tomu dodat? Nemáte slov? Ani já. Napíšu jen: **„No tohle...“**

Pán to má pod kontrolou

A přece ještě něco. Takových galaxií je ve vesmíru velmi mnoho. Jsou od sebe vzdáleny i několik milionů světelných let.

A nakonec něco, co zvyšuje puls: **„Celý vesmír pulzuje.“** Jednou se rozpíná a za „chvíli“ se stahuje...

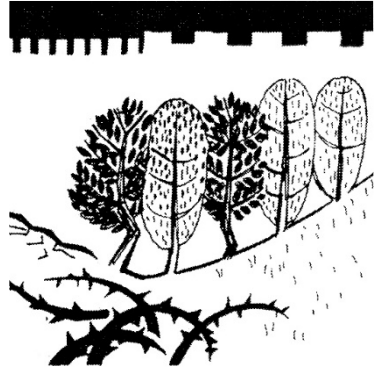

Výstižněji: „Scvrkává se.“ Co dělá teď? Kdoví. Ale div se světě. Zatím to tady všechno drží pohromadě Zázrak? Pro mě ano.

Tak vyjdi ven a zkontroluj to...

Počet hvězd viditelných pouhým okem z naší země je kolem 5000. „Řádnými členy“ sluneční soustavy je: Slunce, 9 planet a jejich měsíce, malá tělesa, jako jsou komety, planetoidy a meteroidy.

Když uvidíš ještě něco víc, tak je to jen povzbudivé. **Možná jsi viděl svým srdcem, že tě Pán má nesmírně rád.**

Do slunce se raději nedívej

Slunce spolu s planetami, které mu dělají doprovod, vzniklo asi před 4,6 miliardami let. Potěšující zpráva zní, že ještě se dalších 5 miliard let moc nezmění. Ale potom...

Potom se z něj prý stane velká červená koule, která bude 100krát větší a jasnější než dnes. Po určité době ji postihne osud malého bílého trpaslíka. Vyčerpá se mu vnitřní energie, vychladne a stane se tmavou, nesvítící hvězdou. **Ale než se to stane, Bůh má již pro nás připravené řešení.**

Vše visí a...

...ta krása je rozvěšená kolem nás. Proč? Jak znám našeho Pána, možná i proto, abychom si toho všimli a uvědomili si, co **dokáže náš Otec.**

Ale hlavně: „Jde o náš zážitek, že je to uděláno pro nás.“ Pokud tedy zvedneš oči k nebi, pamatuj: Všechno, co vidíš, je tvé. Je to stvořené pro tebe.

Směr život

Na něco jsem ještě zapomněl... Už se vám z toho všeho točí hlava? Ještě chvilku vydržte. Věda tvrdí, že kdyby byly hvězdy a planety jen trochu jinak rozmístěny, gravitace by udělala své a život by na naší planetě nevznikl. **Pochopili jste? Celou dobu jde o „život“!**

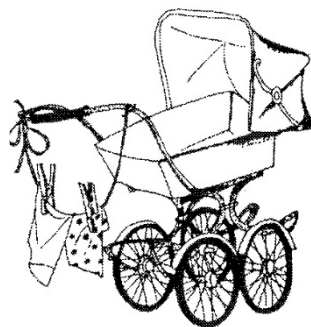
Chtěl by někdo oponovat, že je to náhoda?

Chce někdo tvrdit, že jsme měli štěstí, a že vznik života byla ale řádná náhoda? Pravděpodobnost toho, že by to tady všechno vzniklo samo od sebe, je tak mizivá, jako to, že slina, kterou vyplivnu, se dostane na oběžnou dráhu kolem Měsíce.

Inu, ale kdo chce víc věřit svým výmyslům, nebo výmyslům „moudrých tohoto světa“, než realitě, ve které žijeme, co se dá dělat... Můžu jen obdivovat sílu jeho nevěry. Nebo jinak: Obdivuji sílu jeho víry v nepravdy.

Je Otec...

...protože nám z naší Země **připravil kolébku**. Je v ní velmi dobře. Máme co jíst, pít, dal nám chuť, abychom si jídla vychutnali. Dal nám vůně, aby nás to povznášelo, dal nám schopnost rozeznávat barvy, aby náš svět byl pestrý.

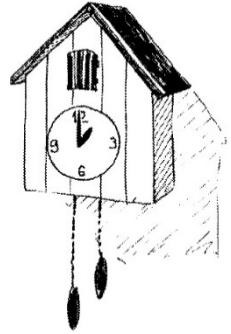

Dary nepřestávají

Dopřál nám radovat se ze zvuků. Hudbě, slovu a obrazu dal sílu, která dokáže do mé duše vtlačit nádhernou Boží pečeť. Bůh nás obdaroval vnímáním krásy, lásky,... Ví, jak rosteme čistým dotykem milující osoby. Zařídil, abychom poznali, co je to být otcem a mámou, jaké to je udělat něco pro druhé... **Boží dary nepřestávají a každý den nás jimi obklopuje. Vidím je?**

První...

Zde je test o prvních láskách, o prvních prioritách, o tom, co má být v našem životě první... Dopřej si písemku.

1. První Božská osoba je...
2. Říká se, že první láska...
3. První, co uděláš, když se ráno probudíš, je...
4. První slova modlitby, kterou nás naučil Ježíš Kristus, jsou...
5. První, nejdůležitější vlastnost, kterou by měli mít manželé, je...
6. První svátost, kterou se stáváme naplno Božími dětmi, je...
7. První, nejdůležitější bohatství, které mají rodiče předat dětem, je...

Správné odpovědi jsou na následující straně. A známky jsou zde:

1. Jistě se těšíš na jedničku. Máš ji, pokud máš 6 až 7 správných odpovědí. K tomu přidáváme následující slovní hodnocení: „Víš, co má být ve tvém životě první, a proto máš šanci mít i dobrý život.“

2. I známka 2 je uspokojivá. Raduj se z ní, pokud máš alespoň 4 body. Tvůj život lze trochu přirovnat k činnosti ozubeného kola, které má pár zubů vybitých. Sem tam to ve tvém životě zaskřípe.

3. Dostat trojku z písemky ve třetím tisíciletí, a to za tři správné odpovědi, to si jistě zapamatuješ. Podle našich „výpočtů“ se ti daří dobře žít jen na třetinu. Ale můžeme se i mýlit...

4. Je to za čtyři a je to špatné. 1 až 2 body, to je velmi málo. Jelikož ještě nevíš, co je první ve tvém životě, zkus se zamyslet nad smyslem lidského života.

5. Nula bodů... Samá hrubka... Ne sice gramatická, ale ve vztazích. Jediné, co je podle našich zjištění u tebe spravedlivé, je známka za 5.

On je nej...

Mladí lidé byli na večerní procházce. Najednou se mladík zeptal slečny:

„Jaký je Bůh?“

„Četla jsem, že Boha nikdy nikdo neviděl.“

Nastalo ticho. Po chvíli se však obrátila k mládenci, a zeptala se ho:

„Co nejkrásnější jsi viděl na tomto světě?“

„Ty jsi pro mě nejkrásnější,“ upřímně se jí vyznal mladík.

„Proč?“

„Bůh je mnohem, mnohem hezčí. A co nejvíce uchvacujícího jsi viděl?“

„Snad noční oblohu posetou hvězdami.“

„Bůh stvořil i toto. A co je podle tebe ve vesmíru nejsilnější?“

„Jsem fascinován výbuchy hvězd...“

„A Bůh i nad tím vládne. On je nej.“

Opět nastalo ticho. Jen jejich kroky se ozývaly do tmy. Nakonec dívka tiše zašeptala:

„I když Boha nemůžeš vidět, můžeš ho cítit v srdci jako Lásku.“

Je více, než „dosáhnou“ naše smysly a náš rozum

Do představy Pána Boha kladou lidé to nejkrásnější, nejlepší, nejsilnější, s čím se setkali. Ale stejně to budou nedokonalé představy.

Rozumem se všechna Boží tajemství pochopit nedají, ale i když člověk nechápe, řekne si: „Může to tak být.“

Poznání rozumem a poznání vírou se doplňují. Víra nám vytváří celkový pohled na život.

Správné odpovědi jsou:

1. Bůh Otec. 2. Nerezaví. 3. Pomodlím se. 4. Otče náš. 5. Lásku. 6. Křest. 7. Víra ve věčný život.

Co jsme prožili

Den matek v Dolních Loučkách

Jenom jednu mamičku máš
v světě širém,
musíš si jí považovat,
dokud žije.

Jak jedenkrát mamku ztratíš,
již ji ničím nenahradíš....

V neděli 8. května jsme oslavili den maminek. Davy lidí se shromáždily za krásného slunečného počasí na farním dvoře a netrpělivě čekaly na vystoupení těch nejmenších, dětí z místní mateřské školy.

Oslava byla zahájena v 15:15 panem farářem, který popřál všem maminkám k jejich svátku a vyzdvihl úlohu ženy – matky. A pak už jsme se konečně dočkali, protože slovo dostaly naše dětičky. Představily se v pásmu básní a písní, ty starší zahrály pohádku "Polámal se mraveneček". Děti nám i zatancovaly, každé se svou maminkou. Pod vedením paní učitelek si pro nás připravily opravdu krásný program s třešničkou na dortu, malým perníkovým srdíčkem, sym-

bolem lásky a štěstí.

Celé nedělní odpoledne vyhrávala hudební skupina "Dejna a spol." Hospodyňky z Louček nám pod pergolu přinášely pohoštění. Svou návštěvou nás poctili také pánové starosta a místostarosta obce. Kdo si s sebou přinesl dobrou náladu, rozhodně účasti nelitoval.

Upřímné poděkování patří všem, kteří se na této akci s láskou podíleli, ten největší dík však náleží Pánu Bohu a Panně Marii, bez jejichž pomoci by se toto setkání nemohlo uskutečnit.

Jana Jurná

Pouť v Lubném

Jak se již stalo tradicí, tak i letos se uskutečnila poutní mše svatá u kapličky v Lubném. Počasí události přálo, proto se sešel hojný počet farníků, kteří byli posilněni jak duchovně Písmem svatým a svátostí Eucharistie, tak fyzicky výbornými koláčky a zákusky, které pro poutníky připravily místní hospodyňky.

Děkujeme všem, kteří se podíleli na organizaci a průběhu mše svaté. Jak tento den, tak po celý rok si vyprošujeme požehnání Panny Marie Fatimské, abychom se i napřesrok ve zdraví sešli v co nejhojnějším počtu.

Farníci z Lubného

Pod pokličkou v papežské kuchyni

V našem seriálu naposledy zavítáme do kuchyně Petrova nástupce, jehož volba znamenala ukončení trojpapežství. Tento 206. římský biskup byl zvolen na kostnickém koncilu.

Martin V. (* 1368, Colony † 20. únor 1431, Řím)

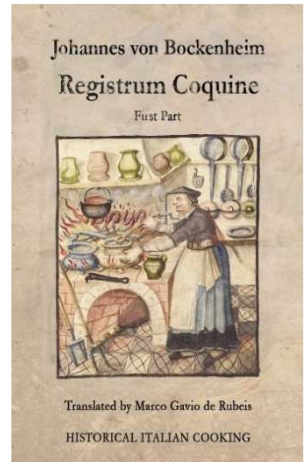
Období druhého trojpapežství v Katolické církvi je bolestnou kapitolou církevních dějin. Trvalo přibližně 50 let a papežský úřad se doslova zmítal jako loď uprostřed bouřlivého oceánu. Vše vyřešil až Kostnický koncil, na kterém byl zvolen nový papež Martin V.

Vlastním jménem Otto z Colony se narodil v roce 1368. Pocházel z italského aristokratického rodu. Jméno Martin si vybral proto, že byl zvolen v den liturgické vzpomínky na tohoto světce. Je považován za velkého papeže, protože se mu podařilo přenést sídlo papežů z Avignonu zpět do Říma. Byl velmi vzdělaný, ale zároveň velmi autoritářský. Jeho teologická příprava byla

vynikající, znal církevní svět a uměl se pohybovat jako zručný diplomat. Po návratu z Kostnice ho v Římě přivítali s velkou slávou a ukázal se jako rozhodný obnovitel Věčného města a jeho prestiže v křesťanském světě.

Johannes Bockenheim, osobní kuchař

S cílem posílit jednotu Církve a z díky za návrat z avignonského zajetí vyhlásil rok 1423 za mimořádný Svatý rok. Tato iniciativa měla velký úspěch. Připravoval se Řím a připravovali se poutníci z celé Evropy. Připravoval se i samotný papež, aby mohl důstojně přivítat delegace z cizích zemí. A v této věci mohl být klidný. Věděl totiž, že šéfem jeho kuchyně byla výjimečná osobnost, kněz, odborník na gastronomii a znalec různých stravovacích zvyků. Jeho jméno bylo Johannes Bockenheim. Byl to německý kuchař, který doprovázel papeže Martina V. během celého jeho pontifikátu. Po papežově smrti kuchař sesbíral všechny zamaštěné papíry, na které si psal poznámky k jídlům a jednotlivé recepty, a vydal je knižně s titulem *Registmm coquine*, tedy v překladu *Kuchyňský seznam*. Kniha se zachovala ve dvou originálech. Jeden je ve Francouzské národní knihovně a druhý v soukromné sbírce. Je napsána v latině a obsahuje 74 receptů, z nichž každý stručně popisuje přípravu pokrmu, s podrobnostmi o složkách, ale bez množství a času. Zajímavostí receptů je, že je v nich i upřesnění, pro které sociální skupiny nebo národy je konkrétní jídlo vhodné.

Když měli přijít k papeži králové, vysoká šlechta, nebo kardinálové, menu muselo vonět po zřídkačném koření, v tuku musela plavat prsa bažantů a koroptví, pokrytá cukrem, který byl cenný a drtahý jako zlato. Vzácné ovoce, jako jsou datle a oříšky, se konzumovalo se silnými a sladkými víny jižní Itálie nebo Řecka.

Pokud za papežem přišli hosté ze Švédska nebo z Norska, našli na stole vařenou tresku s cibulí a přísadkou šafránu a pepře. Pokud přišli Sasi a Frízové, kuchyně jim připravila chutné kuřecí a vepřové karbanátky, servírované s výborným vývarem. Pro Galy se připravila polévka s chlebem, vajíčky a se sýrem. Když někdo přišel do Říma vyčerpaný po dlouhé cestě nebo nemocný, mohl se osvěžit speciální polévkou z konopných semen, což bylo zárukou rychlého uzdravení.

Pomerančová omeleta

V knize se nacházejí i recepty pro kuplíře a kurtizány. Nesmíme se nad tím pohoršovat, protože v tehdejší době to na královských dvorech bylo normální a ten papežský nebyl výjimkou.

Tridentský koncil (1545-1563) se svou obnovou Církve a s přísným chápáním morálky byl ještě velmi daleko. Johannes Bockenheimer proto v knize nabízí také recept pro kurtizány, pomerančovou omeletu.

„Pomerančová omeleta se dělá takto: vezmi vyšlehaná vajíčka a dužinu z pomerančů, které odšťav, a vše smíchej spolu s cukrem. Potom olivový olej nebo tuk zahřej na pánvi, přidej směs s vajíčky a nech, aby se to celé upražilo.“

Martin V. byl zvolen papežem na Kostnickém koncilu (1414 - 1418). Na žádost římskoněmeckého krále Zikmunda ho svolal protipapež Jan XXIII. Koncil v Kostnici měl ukončit od roku 1378 trvající západní schisma, a tak znovu obnovit jednotu Katolické církve. Také se mělo diskutovat o nezbytných reformách. A v rámci věroučných otázek měl koncil objasnit otázky týkající se hlásání evangelia a církevní nauky o svátostech. Ze tří problémů vyřešil Kostnický koncil sesazením tří papežů jen otázku jednoty západní Církve. Jedním ze záměrů sněmu byla i reforma, ale nakonec se v Kostnici o ní seriózněji nemluvilo. O sto let později bude na téma zanedbaných reforem Církve velmi důrazně upozorňovat Martin Luther.

Co se týká věroučných otázek, nejenže nebylo dosaženo pokroku, ale celá situace se upálením Jana Husa ještě zhoršila. V Čechách to vedlo k národnímu povstání, které vyvrcholilo až v tzv. husitských válkách (1419-1434). Ale ani po skončení těchto bojů nedošlo ke smíření katolíků a Husových přívrženců.

(podle KN)

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Biblické hodiny

Setkání nad biblickými texty z nedělní liturgie pokračuje ve středu 8. června po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

1. svaté přijímání v Olší

V neděli 5. června. Čas bude upřesněn.

Oslava Božího Těla

Žďárec – mše svatá a eucharistické procesí ve čtvrtek 16. června v 18 hod.

Olší – mše svatá a eucharistické procesí v neděli 19. června v 8 hod.

Dolní Loučky – mše svatá v neděli 19. června v 10:30 hod. a ???

1. svaté přijímání ve Žďárci

V neděli 26. června v 10:45 hod.

Pouť ve Žďárci

V neděli 3. července v 9:30 hod.

Pouť ve Skryjích

V úterý 5. července v 11 hod.

Změna vyhrazena

Věděli jste?

Jahoda není bobule, i když je často za bobuli nebo plod považována. U bobulí jsou semena obklopena šťavnatou dužinou. Příkladem je angrešt, rybíz či borůvka. To, co konzumujeme jako jahody, je zesílené květní lůžko, označované za nepravý plod. Vlastními plody jsou nažky - malá zelená zrníčka na červené slupce.

(podle KN)

Knižní okénko

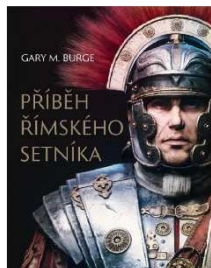
Jean-Marie Lustiger

Mše svatá

Kardinál Lustiger hovoří ve svých promluvách v geniální zkratce o tom, co zná a miluje – o mši svaté. Mše je vrcholem i pramenem celého křesťanského života. Je to živá, v každé své části smysluplná událost, kterou vytváří Bůh pro všechny lidi v každé době.

Váháme-li v neděli, jestli jít na mši, mějme na paměti, že je to Bůh, který každého z nás vysvobozuje z osamělosti a izolace a vytváří z nás Boží lid, žijící z víry a sjednocovaný Kristem. Nechme se pozvat zosobněnou Moudrostí, která prostřela stůl a křičí své pozvání nad městem (Př 9,2–3). Nechme se Slovem – Synem Božím – pozvat na hostinu díkůvdání: Eucharistii.

Vydalo Karmelitánské nakladatelství
cena 179,- Kč

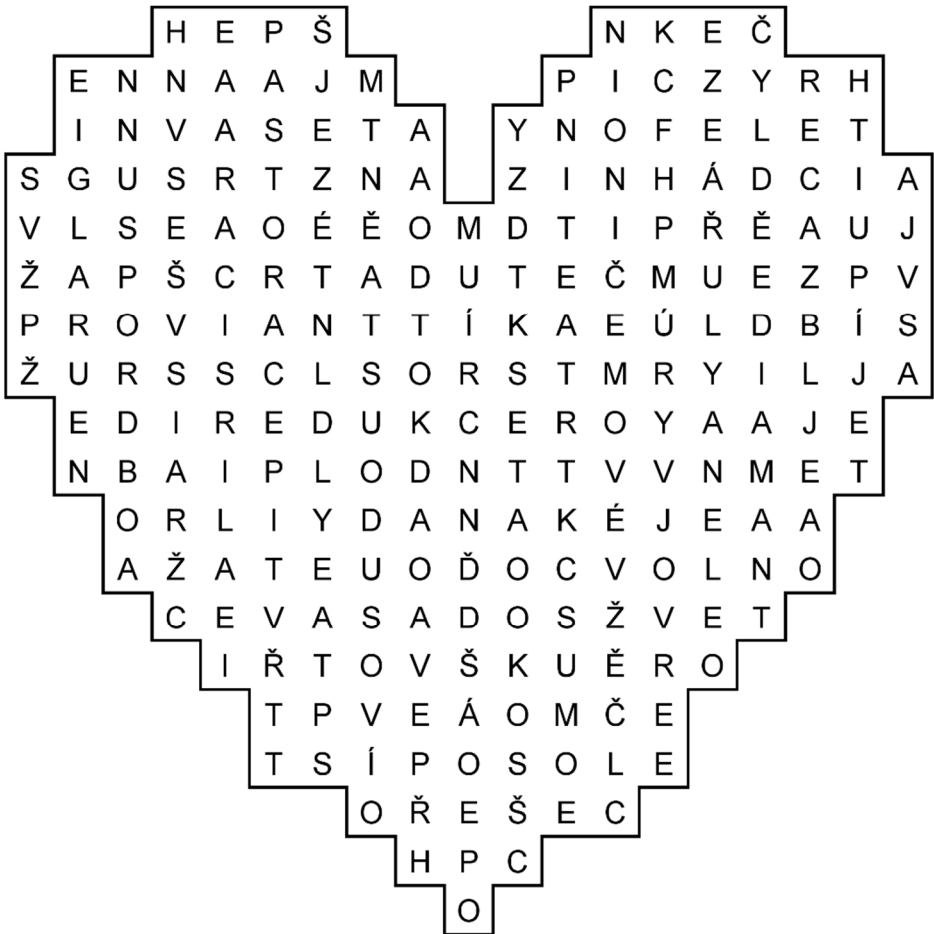
Gary M. Burge

Příběh římského setníka

Kromě zábavné historické fikce nám autor nabízí spoustu dalších poznatků a zajímavých informací o kultuře, životě, vědě a dalších reáliích Ježíšovy doby.

Vydalo nakladatelství Návrat domů
cena 285,- Kč

Víte, komu je zasvěcen měsíc červen? Odpověď najdete v tajence.

Acer; arie; céva; črta; diamant; douče; drops; Elena; eten; éter; etuda; hádci; hnis; host; hryzci; Ilja; invase; jilm; kanady; kápo; meta; naté; neuralgie; ničemové; ocele; odtok; okos; ondulace; orli; ořešec; osud; pastorage; píst; plod; pohřeb; proviant; prso; příprěž; pudl; raci; Rais; rena; savec; siréna; směv; soda; spad; studio; sumo; špeh; tamtamy; telefony; tesk; téze; úmrtnost; upíjet; uzdy; vepř; víla; volno; vtip; znik; žebra; žluva

NECHTE JE
PŘÍCHÁZET

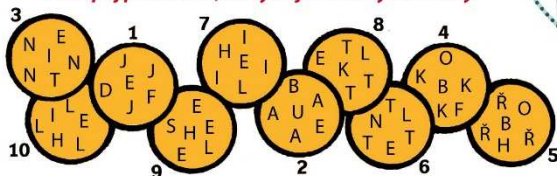
MŮJ PŘÍTEL

Za mnohými z vás je již slavnost **prvního svatého přijímání**. Poprvé jste se osobně setkali s Pánem Ježíšem, přijali jste ho do svého srdce.

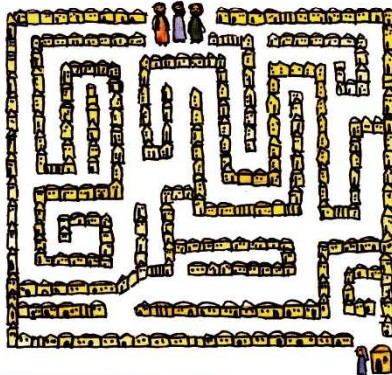
Jmenujeme se Ondřej a Jan. Jsme první z dvanácti apoštolů, které povolal sám Pán Ježíš. Dříve jsme byli učedníky výjimečného muže, který ohlašoval příchod Mesiáše.

Jeho jméno zjistíš, pokud z každého kruhu vypíšeš vždy to písmeno, které se tam vyskytuje třikrát. Postupuj podle čísel, kterými jsou kruhy označeny.

On ukázal na kolemjdoucího Pána Ježíše a řekl: **Hle, Beránek Boží**. Slyšeli jsme ho a vydali jsme se za Ježíšem. Následovali jsme ho a hledali odpovědi na otázky, které nám vrtaly v hlavě. Ježíš se nás zeptal: **Co hledáte?** Chtěl vědět, proč jdeme za ním a co od něho chceme. Zeptali jsme se ho: **Učíteli, kde bydlíš?**

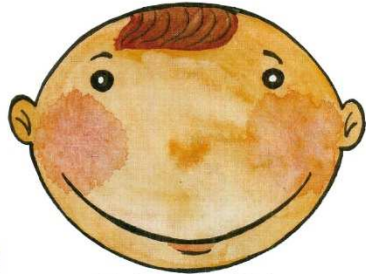
Najdi správnou cestu k Ježíšovu domu.

Nejprve se ptal Ježíš, potom učedníci. Je to jejich první společný rozhovor. Je to podobné, jak se to často děje v běžném životě. Znáte to. Poprvé jste někoho potkali venku, na kroužku nebo na výletě či na dovolené a oslovili jste se jeden druhého. „Padli jste si do oka“ a možná jste si vyměnili adresy, abyste si mohli psát nebo se navštívit.

Je přirozené, že toužíme mít kamarády a přátele. Pán Ježíš chtěl, abychom nebyli sami.

Zde napiš jména svých kamarádů:

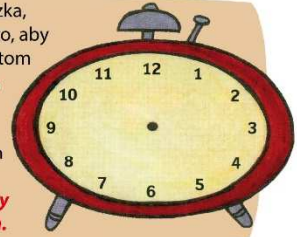
Dává nám také přátele. Jsou k nám upřímní a můžeme se na ně spolehnout.

Pokud máš takového přítele, do nakresleného obličej napíš jeho jméno.

Ale jsou i takové věci, které nám může dát jen sám Ježíš. Otázka, kterou položili učedníci: **Učíteli, kde bydlíš?** neznamenala jen to, aby jim Ježíš ukázal dům, kde bydlel. Evangelium (Jan 1, 35-42) o tom píše: **Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali v ten den u něho.**

Můžeme vidět, že se sprátelili. Přežili spolu celý den.

Muselo to být setkání, které na nich zanechalo velký dojem. Evangelista zaznamenává dokonce i čas, ve kterém se utkání odehrálo. Pohleď ho v textu. V kolik hodin byli společně s Ježíšem? **Nakresli do hodin ručičky tak, aby označovaly přesný čas setkání apoštolů s Pánem Ježíšem.**

Určitě i tobě Ježíš často řekne tak, jak nám, apoštolům: **Pojď a uvidíš.** Zve tě, aby ses stal jeho přítelem, aby ses s ním setkával a poznával ho. Po prvním svatém přijímání buď s Pánem Ježíšem co nejvíce. Od pondělí do neděle - každý den můžeš spolu s ním prožívat nádherné dobrodružství.

Pane Ježíši,
toužím se s tebou
setkávat
ve svatém přijímání.
Děkuji, že tehdy vstupuješ
do mého srdce. Ochraňuj před
hříchem mne i celou mou rodinu.
Miluji tě z celého srdce.
Amen.

Něco na závěr...

„Ahoj Jirko, prý do tebe nedávno uhodil blesk?!“ ptá se Jarda souseda.

„Já si ani nevzpomínám, po 36 letech manželství takové drobnosti ani neregistruješ.“

„Karle, mohl bys mě vyfotografovat?“

„Beze všeho, Lucko.“

„Beze všeho ne, já tu fotku potřebuju na legitimaci.“

„Haló, volám ohledně toho hlídacího psa, co jsme od vás koupili. Můžete nám, prosím, poradit, jak to máme zařídit, aby nás pustil domů?“

„Otče, já už se pomalu nemám z čeho zpovídat. Osm let nepiju, drogy si nepíchám, nechodím za ženskými, auta nevykrádám, barevné kovy nekradu...“ zpovídá se chlapík. „Já vím, synu, já vím. Však už tě brzo pustí na svobodu.“

Pár v nákupním centru:

Ona: „Tyhle boty bych si moc přála, miláčku, ale zapoměla jsem si doma peněženku.“

On: „A kolik stojí?“

Ona: „Tři a půl tisíce.“

On vytahuje šrajtofli, ona začíná dychtit.

On: „Tady máš pade na bus a zajed' si domů pro peněženku. Já počkám dole v hospodě!“

Koledníci dořeknou koledu a teta přinese z domu mísu vajíčků. „Chcete nějaké vejce, chlapci?“ „Určitě, teta,“ natahují ruce koledníci. „Výborně, takže to bude šest korun za jedno.“

Jdeš k truhláři, na zemi jsou piliny. Jdeš ke kadeřnici, na zemi jsou vlasy. Jdeš do banky... a nic!!! I pero mají na šňůrce!

Milý deníčku, dnes jsem dostala svoji první výplatu a pochopila jsem, že se musím hodně dobře vdát.

Maminka se ptá malého Jirky: "Pročpak nechceš jíst? Před chvílkou jsi tvrdil, že máš hlad, jako vlk."

"To mám, ale viděla jsi někde vlka jíst dušenou mrkev?"